

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART

UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

14^E JAARGANG

WOENSDAG 14 AUGUSTUS 1929

No. 711

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Assistent-Redacteur: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoohweg 122, Rotterdam.

Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij; Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en girorekening No. 6729.

13 AUGUSTUS 1929.

Het aanbod van geld bleef aanvankelijk ook deze week nog toenemen. Daarentegen kromp het aanbod van wissels nog verder in en werd ook de vraag naar callgeld en op prolongatie steeds geringer. Wissels werden voor 4½ pCt. afgedaan; callgeld was Donderdag zelfs voor 2 pCt. nauwelijks te plaatsen en de prolongatierente zakte tot 3½ pCt. in. Vrijdag bracht de geheel onverwachte verhoging van het disconto te New-York echter een plotselinge omkeer. De overweging, dat een zoo sterke afwijking in de rentetarieven van die van alle andere geldcentra, als hier de laatste drie weken heerschte, terwijl tegelijkertijd verschillende wisselkoersen nabij of op het goudpunt noteerden, onmogelijk gezond kan zijn, maakte geldgevers meer terughoudend. Bovendien was De Nederlandsche Bank begonnen groote posten Dollars te verkoopen, waarvoor naar schatting 20 à 25 miljoen gulden uit de markt werd genomen. Dientengevolge kromp het aanbod van callgeld sterk in en steeg van 2 op 3½ à 4 pCt. en particulier disconto klom tot 5 à 5¹/₁₀ pCt.

Op den weekstaat van De Nederlandsche Bank geeft de post binnenlandsche wissels een daling van f 13.5 miljoen te zien, die zich vrijwel geheel laat verklaren uit aflossing van rechtstreeks bij de Bank ondergebracht schatkistpapier. Het bedrag van dit papier, dat zich in de portefeuille van de Centrale Credietinstelling bevindt, verminderde in de afgelopen week van f 30 miljoen tot f 17 miljoen. De beleeningen vertoonden een stijging van f 27.2 miljoen. Het renteloos voorschot aan het Rijk blijkt met f 800.000 te zijn toegenomen.

De goudvoorraad der Bank verminderde met f 4.7 miljoen. De zilvervoorraad nam met f 150.000 toe. De post papier op het buitenland geeft, zooals na de belangrijke afgiften van Dollars, die gedurende de

afgelopen week plaats hadden, te verwachten was, een aanmerkelijken teruggang te zien; hij bedraagt thans f 135.5 miljoen tegen f 178.7 miljoen op den vorigen weekstaat. De diverse rekeningen onder het actief daalden met f 1.5 miljoen.

De biljettencirculatie blijkt met f 19.5 miljoen te zijn afgenomen. De rekening-courant-saldi bedragen f 15.5 miljoen minder dan verleden week. Het beschikbaar metaalsaldo klom met f 9.4 miljoen. Het dekkingspercentage is 56½.

* * *

Het evenement was deze week de onverwachte disconto-verhoging te New York. De wisselkoersen waren hier nog steeds hoog; de Dollars bewogen zich nog steeds om en nabij het goudpunt. De Nederlandsche Bank was in de markt en trok Dollars eerst op 2.4968½, daarna op 2.4970½, om zodoende een aanval op haar goudvoorraad af te wéren. Dollars in Londen noteerden ca. 4.8520. Toen werd 's morgens de New-Yorksche disconto-verhoging bekend, wat den Dollar in Londen onmiddellijk tot het goudpunt (4.84½) deed stijgen. Hier kon de Dollar niet hoger; het gevolg was dus, dat het Pond met sprongen terugliep op 12.10½; slot iets beter 12.10⁷/₁₆. Later kwam er weder eenig aanbod van Dollars, wat den koers terug deed gaan op 2.4964; slot 2.4966.

De Fransche Francs openden vast op 9.77%—9.78. Na nieuwe goudexporten en natuurlijk door den invloed van het flauwe Pond kwam ook hier een flauwere stemming; zij sloten dan ook op 9.76½. Marken eveneens lager.

* * *

Door de flauwere wisselkoersen kwam er ook weer een beduidende wijziging op de termijnmarkt. Het disagio voor eenmaands-Ponden liep van 1—¾ terug tot ⁷/₁₆—⁵/₁₆, terwijl voor eenmaands-Dollars, welke met 37½ c. disagio waren gedaan, tenslotte met 27 c. onder den contanten prijs waren te krijgen.

LONDEN, 12 AUGUSTUS 1929.

Gedurende de laatste week was de geld- en discontomarkt nog altijd onder den invloed van de goudexporten, die dagelijks plaats vonden, hoewel in kleinere bedragen dan in de voorafgaande weken. Deze uitvoer schijnt nu voorloopig gestopt te zijn. De Fransche houders van sterling saldi in Engeland zullen nu een groot deel gerealiseerd hebben en de tegenwoordige Fransche koers is iets boven het goudpunt. Er bestaat op het oogenblik een vraag voor termijnfrancs, maar contante Francs zijn eerder aangeboden.

Donderdag was er een merkbaar gemakkelijke toon in de geldmarkt, maar op Vrijdag na het totaal onverwachte nieuws van een stijging van het disconto te New-York waren noteeringen nominaal tot het bekend werd, dat de Bank, na een speciale vergadering, niet van plan was het disconto te verhoogen.

De Dollarkoers werd natuurlijk ook beïnvloed door het hogere Amerikaansche disconto. Geld was Zaterdag en ook vandaag gemakkelijk.

BANKEN EN INDUSTRIE.

De verhouding tusschen banken en industrie is hier te lande in den loop der jaren aan veel verandering onderhevig geweest. Tijden, waarin de banken voor nijverheid en verkeersbedrijven groote belangstelling aan den dag legden en er bij voortdurend op uit waren om in de kapitaalbehoefden van deze bedrijven op korten en langen termijn te voorzien, hebben afgewisseld met perioden van zeer geringe belangstelling. Nadat onze nijverheid haar eerste schreden gezet had zonder hulp van bankinstellingen, zien wij, hoe in de zestiger jaren de Fransche Crédit-Mobilier-beweging ook in Nederland haar invloed doet gelden en hier tot het ontstaan van een aantal nieuwe bankinstellingen de aanleiding vormt. Zooals ook elders veelal kan worden waargenomen, is hier te lande de plotseling ontwaakte belangstelling van het bankwezen voor de ontwikkeling van nijverheid en verkeersbedrijven ietwat onstuimig geweest. De in 1863 rechtstreeks onder Franschen invloed tot stand gebrachte Algemeene Maatschappij voor Handel en Nijverheid verdween na enkele rumoerige jaren weder van het tooneel. Ook andere bankinstellingen ondervonden moeilijkheden. Zoo volgde op een tijdperk van uitbundige geestdrift al spoedig eene reactie.

De ontwikkeling van ons land ging echter in den loop der jaren steeds meer in industrieele richting, en dat moest op den duur ook op ons bankwezen zijn terugslag hebben. Wij vinden daarvan de duidelijke teekenen in de laatste jaren v or den oorlog. Meer en meer zien wij, hoe onze groote bankinstellingen het z.g. „gemengde bankstelsel” in toepassing brengen, waarbij naast de credietverleening op korten termijn, uiteraard het middel om te voorzien in de behoefte aan bedrijfscrediet, het emitteeren van aandelen en obligaties van de met kort crediet gesteunde ondernemingen wordt ter hand genomen. Het industrieele crediet verkrijgt daardoor een steeds toenemende betekenis naast de tevoren overwegende credietverleening aan handel en effectenbeurs.

Dit „gemengde bankstelsel” eischt van de leiders der credietverleene instellingen zeer bijzondere kennis en bekwaamheden. Soliditeit en liquiditeit zijn bij credietverleening aan industrieele ondernemingen veel moeilijker te beoordeelen dan bij het verlenen van voorschotten op handelswaren of effecten, welke waarde in courante verhandelbaarheid als regel zeer gemakkelijk te bepalen valt. Kan men aan handels- en beurscredieten, als zij oordeelkundig verleend worden, op zeer korten termijn een einde maken en is het daardoor mogelijk met groote snelheid aanpassing te vinden bij de wisseling der conjunctuur, zoo is dat bij de industrieele credietverleening in veel mindere mate het geval. De kans op vergissingen wordt daardoor grooter.

Dat is ten onzent vooral in de moeilijke na-oorlogsjaren gebleken. Had de toepassing van het „gemengde bankstelsel” ten onzent plaats gevonden in minder bewogen tijden, stellig zouden ook dan de teleurstellingen niet hebben ontbroken. Een enkele blik op de geschiedenis van het bankwezen in Duitsland, waar genoemd stelsel over het geheel met opmerkelijk succes in praktijk werd gebracht, is in dit opzicht zeer leerzaam. Doch de verstoring der vroegere economische verhoudingen door den oorlog en de daarmee gepaard gaande inflatie van het ruilmiddel hebben de moeilijkheden ten aanzien van ons land wel veel grooter gemaakt, dan zij onder andere omstandigheden geweest zouden zijn.

Felle kritiek op de wijze van credietverleening door onze grootbanken is bij het aan den dag treden van vele mislukkingen niet uitgebleven. Wij zullen niet loochenen, dat er inderdaad veelal grove en vermijdbare fouten zijn begaan, maar kunnen toch anderzijds het gevoel niet van ons afzetten, dat vele dezer critici bedenkelijk veel gemeen hebben met de bekende

INHOUD.

	Blz.
BANKEN EN INDUSTRIE door Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart	732
De tariefsverlaging voor reizigers op de Oosterlijnen der Staatsspoorwegen op Java door G. P. J. Caspersz met Naschrift door J. Ph. P. Holtrop	734
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
Duitsland onder het herstelregime II (Slot) door Dr. F. H. Ropelius.....	735
AANTEKENINGEN:	
De eerste betalingsbalans van Nederland	737
Disconto-verhooging te New-York.....	738
Kosten van het levensonderhoud bij arbeidersgezinnen en gezinnen van meergegoeden te Amsterdam....	739
BOEKAANKONDIGINGEN:	
Dr. J. A. Nederbragt: Handelsverdragen en Handelsverdragpolitiek, bespr. door Jan Schilthuis..	740
OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN	741
MAANDOLJFERS:	
Emissies in Juli 1929	742
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.....	743—750
Geldkoersen. Bankstaten. Verkeerswezen.	
Wisselkoersen. Goederenhandel.	

„stuurlui aan wal”, die zich slechts laten hooren, nadat de fouten al gemaakt zijn. Ook dient men bij het wijzen op de begane misslagen niet uit het oog te verliezen, dat ook ten onzent de banken voor de nationale nijverheid zeer veel goed hebben gedaan. Dat wordt vooral tegenwoordig te veel uit het oog verloren.

Niet alleen kritiek op het bankbeleid was er in de na-oorlogsjaren; ook de banken zelf werden huiverig om op den ingeslagen weg voort te gaan, hetgeen zeer begrijpelijk is. Anderzijds gaat onze industrieele ontwikkeling in snel tempo voort. De kapitaalbehoefte stijgt dienovereenkomstig. Daardoor is bij vele industrieele laatstelijk een gevoel van ontevredenheid ontstaan over de houding der banken, die h.i. bij de credietverleening aan de industrie te kort schieten.

* * *

Deze ontevredenheid is tot uiting gekomen in een tweetal bijeenkomsten van de Afdeling Technische Economie van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs. Op de eerste dezer bijeenkomsten, gehouden op 8 December 1928; heeft Mr. D. Crena de Jongh, Directeur van de Nederl. Handel-Maatschappij, eene inleiding gehouden over de samenwerking tusschen industrie en banken. En den 20sten April 1929 behandelde de heer F. H. Fentener van Vlissingen, Directeur van de Steenkolen-Handelsvereniging, hetzelfde onderwerp, bezien van het standpunt van den industrieel. Het onlangs verschenen verslag van deze laatste voordracht geeft ons aanleiding om nog eens op deze zaak terug te komen.¹⁾

Tusschen de beide inleiders bestond heel wat verschil in standpunt. Mr. Crena de Jongh vertolkte het standpunt van den voorzichtigen bankier, die in de eerste plaats de moeilijkheden van het industrieele crediet in Nederland in het oog houdt. Naast de moeilijkheden, die uiteraard in elk land aan industrieele credieten verbonden zijn, wijst Mr. C. d. I. inzonderheid op het feit, dat de Nederlandsche industrie in zeer vele bedrijven uiteen valt en dat bovendien in elk dezer veelsoortige bedrijven het aantal ondernemingen als regel zeer talrijk is. Dat maakt steunverleening door de banken aan de industrie al reeds zeer moeilijk, omdat de beoordeeling van al deze verschillende industrieele ondernemingen op tal van bezwaren stuit.

Voorts wijst Mr. C. d. I. op de moeilijkheid voor de banken hier te lande om zich door emissie van aandelen bij het publiek weder van hare belangen bij industrieele ondernemingen te ontdoen. Het Nederlandsche publiek vertoont nu eenmaal weinig animo

¹⁾ De verslagen van de beide voordrachten en van de daarop gevolgde discussie zijn te vinden in De Ingenieur 1929, No. 11 en No. 28.

voor nationale nijverheidsfondsen. Ook in het instituut der „investment trusts”, die zulk een goede tusschenschakel tusschen belegger en kapitaalbehovende onderneming zouden kunnen vormen, bestaat hier nog niet het ware vertrouwen. Deze onwil van het publiek maakt het den banken ondoenlijk om aan de industrie dien steun te verlenen, die in andere landen — Duitschland, België, e.a. — wel mogelijk is.

Ook mist men nog over en weer het noodige vertrouwen en het begrip voor elkanders moeilijkheden. Daarom is het vóór alles noodig, dat de bankiers meer industrieel en de industrieelen meer financieel gaan voelen. Aan het slot van het verslag van de inleiding van Mr. C. d. I. lezen wij: „Noodig is begrip van elkanders moeilijkheden en werkzaamheden bij industrieelen, die financieel, en bij bankiers, die industrieel voelen. Samenwerking moet gezocht worden door hen, die gelooven, dat Nederland ook industrieel een toekomst heeft.”

Deze beschouwingen bieden weinig houvast voor hen, die meenen, dat terstond maatregelen overwogen dienen te worden in het belang van de kapitaalvoorziening van onze industrie door bemiddeling der banken. Tot dezulken behoort de heer Fentener van Vlissingen, die een pleidooi voerde voor samenwerking van de groote banken met de leiders der industrie ten einde de kapitaalverstreking aan deze laatste zoo doeltreffend mogelijk te maken. Zijn voornaamste conclusie bestaat hierin, „dat het ernstige overweging verdient, of het niet wenschelijk zoude zijn, dat door de groote banken en de vooraanstaande industrie in Nederland gezamenlijk een Industriebank wordt opgericht, welke zich speciaal toelegt op bevordering der samenwerking tusschen de industrie en het bankwezen bij kapitaalverschaffing aan bestaande en met name aan nog op te richten industrieën.”¹⁾

Uit de rede van den heer Van Vlissingen — indrukwekkend door een zekere soberheid in den betoogtrant — sprak een rotsvast vertrouwen in de industriele toekomst van Nederland. Dat vertrouwen kunnen wij deelen. Ondanks alle moeilijkheden van internationalen aard, blijft zich de uitvoer van onze nijverheidsproducten bevestigend ontwikkelen, en de groote toeneming van het aantal dergenen, die in de Nederlandsche nijverheid hun bestaan vinden, spreekt in dit opzicht duidelijke taal.

De vraag is nu echter, of men, ondanks alle vertrouwen in onze industriele toekomst, mag heenstappen over de bezwaren, die van bankiersstandpunt tegen industriele credietverleening worden aangevoerd.

Nu komt het ons voor, dat twee belangrijke bezwaren, de moeilijke beoordeeling en de onoverzichtelijkheid der Nederlandsche nijverheid voor den bankier, en de onwil van ons publiek om industriele fondsen te koopen, niet van overwegende betekenis geacht behoeven te worden.

Wat in de eerste plaats het industriele inzicht der bankiers betreft, zoo zouden wij in herinnering willen brengen, dat hetzelfde vraagstuk als thans hier te lande wordt gesteld, zich indertijd in Indië heeft voorgedaan bij de credietverleening aan de groote landbouwnijverheid daar te lande. Aanvankelijk heeft men zich bij de credieten aan cultuurondernemingen veel te weinig laten leiden door gedegen landbouwkundige en technische voorlichting. De crisis van 1884 bracht van deze zorgeloosheid de wrange vruchten. Daarna ontwikkelde zich een stelsel van wetenschappelijk gefundeerde financiering van de groote cultures, die onze Oost gunstig doet afsteken bij vele andere koloniale gebieden. Landbouwindustriele outillage der cultuurbanken vormde van deze doeltreffende financiering de basis.

Nu is het vraagstuk hier te lande moeilijker dan in de Oost, waar men slechts met enkele bedrijfstakken te maken heeft, terwijl er hier vele zijn. Maar dat

¹⁾ Verschillende detailpunten van de voordrachten der beide inleiders moeten wij onbesproken laten.

maakt slechts quantitatief eenig verschil. De methode moet voor en na dezelfde blijven. Zal men in Indië kunnen volstaan met aanstelling van een eigen, goed geschoolden adviseur voor suikercultures en een dergelijken ambtenaar voor de bergcultures, zoo zou het in Nederland allicht te duur worden, om er voor elken tak van nijverheid, waarmede een groote bank in relatie staat, een afzonderlijken deskundige op na te houden. Maar dat behoeft ook niet. Een algemeen technisch adviseur, bij voorkeur een gewezen bedrijfsleider, die een goeden kijk op technische aangelegenheden heeft, zich van de grenzen van zijn kennis bewust blijft en weet, bij wien hij over zaken, die buiten zijn competentie vallen, om advies moet gaan, kan in dit opzicht een grooten steun voor een bankdirectie blijken. Een genie, die alle takken der Nederlandsche nijverheid kan beoordeelen, bestaat bij ons weten niet. Maar op het ontbreken van zulk een genie, behoeft een behoorlijke beoordeeling van industriele credieten hier te lande evenmin te stranden als zulks elders 't geval is geweest. Wij zijn het in dit opzicht geheel eens met den heer Van Vlissingen, Dr. Ir. F. G. Waller, Dr. Ir. L. Hamburger en Ir. F. Muller, die zich in dien geest tegenover den heer Crena de Jongh uitlieten.

Dat er in dit opzicht een nuttige uitbouw van ons bankwezen mogelijk is, als de banken zich ook in de toekomst intensief op kapitaalverstreking aan de industrie willen toeleggen, staat voor ons vast. De vraag is nu maar, op welke wijze deze kapitaalverstreking zal moeten geschieden.

Wij zagen hierboven, dat tot dus verre daarvoor als regel het „gemengde bankstelsel” werd toegepast. Daarbij stuiten wij dan op den vermeenden onwil van het publiek, dat naast vastrentende fondsen wel allerhande Indische of buitenlandsche aandeelen van min of meer speculatief karakter zou willen koopen, maar in industriefondsen geen zin heeft.

Haestige van opvoeding van het publiek en van verstandig emissiebeleid is, om hierin verandering te brengen. Dat een belangrijk deel van het Nederlandsche publiek gevoelt voor Indische aandeelen, olies, scheepvaartwaarden en Amerikaansche fondsen, komt niet, omdat het uit eigen beweging daarvoor is warmgelopen. Geleidelijk is het door financieele raadgevers in deze richting opgevoerd. Geleidelijk kan het ook overtuigd worden van de aantrekkelijkheid van Nederlandsche industriele fondsen, mits de desbetreffende emissiehuizen goede waar aan de markt brengen tot een aantrekkelijken prijs. Op het emissiebeleid komt hier alles aan.

* * *

Tenslotte nog de Industriebank van den heer Fentener van Vlissingen. Tot dus verre gingen wij met zijn betoog ten volle accoord, maar hier beginnen wij bezwaar te voelen. Een bank met f 10.000.000 kapitaal, die obligaties zal uitgeven en deposito's zal aannemen, en die het product zal moeten zijn van de groote banken en industrieelen tezamen, komt ons voor weinig aantrekkelijks te bieden. Belangrijk risico zou aan de zaak verbonden zijn en uitgifte van obligaties schijnt daarom niet raadzaam. Maar het grootste bezwaar is o.i., dat de Bank het product zou moeten zijn van samenwerking van een aantal tot dus verre hevig concurrerende banken, die wel eens samenwerken, maar dan toch slechts incidenteel, en die hier geplaatst worden voor een project tot eendrachtige bevordering van de nationale nijverheid. Dat lijkt ons — en wij zijn het ten dezen met de bankiers, die in het Instituut van Ingenieurs het woord voerden, geheel eens — forceeren van den toestand. Wil men, gegeven den huidige toestand van ons bankwezen, dat verdeeld is over een aantal onderling onafhankelijke en concurrerende grootbanken, den band tusschen bankwezen en industrie bevorderen, zoo zal dat moeten geschieden door een ontwikkeling van

binnen uit. Die grootbanken, die zich ook in de toekomst zullen interesseeren voor industriele credietverleening, zullen zich, *elk voor zichzelf*, moeten outilleeren op een wijze, die doeltreffende credietverleening op den grondslag van degelijk technisch en commercieel inzicht mogelijk maakt.

Zal men nu echter in de toekomst op voldoende belangstelling van de banken voor onze industrie moge rekenen? Volgens den heer Van Vlissingen en zijn medestanders wringt hem juist daar de schoen. Uit zichzelf, zoo redeneeren zij blijkbaar, zullen de banken weinig doen; maak nu door onderlinge samenwerking een Industriebank, dan zal, gegeven de aanwezigheid van dat instituut, de verdere uitbouw van de industriele credietverleening — uiteraard langs lijnen van geleidelijkheid — wel vanzelf komen.

Wij zijn ten aanzien van het gebrek aan activiteit van onze bankiers minder pessimistisch. Wanneer Nederland inderdaad een goede industriele toekomst tegemoet gaat, zullen onze grootbanken, zooals zij dat reeds vóór den oorlog gepoogd hebben, eenig aandeel trachten te krijgen in de industriele ontwikkeling van ons land. Het „gemengde bankstelsel”, mits met beleid toegepast en in de toekomst mogelijkerwijze gesteund door ontwikkeling van het instituut der Investment Trusts, is hiervoor de beste weg. Een gemeenschappelijke industriebank zou het gevaar loopen, die zaken toegeschoven te krijgen, die de banken zelf liever niet aanhouden. Individuele ontwikkeling der grootbanken biedt daarom voorshands betere waarborgen.

En wanneer men dan bij dezen gang van zaken zijn voordeel weet te doen met de ervaringen van 1920, zoo is misschien al het leergeld van den na-oorlogstijd niet voor niets betaald!

G. M. V. S.

DE TARIJFSVERLAGING VOOR REIZIGERS OP DE OOSTERLIJNEN DER STAATSSPOORWEGEN OP JAVA.¹⁾

In No. 692 komt een artikel voor van de hand van den Heer Holtrop, hoofdambtenaar bij de Staatspoorwegen op Java (S.S.) getiteld: „Enkele beschouwingen naar aanleiding van de tariefsverlaging voor reizigers op de Oosterlijnen der Staatsspoorwegen op Java”. Daaruit blijkt, dat eindelijk ook S.S. besloten heeft om met de reizigerstarieven geleidelijk terug te keeren tot de tarieven, die vóór de verhooging in 1920 golden en dat daarmee een begin is gemaakt bij de Oosterlijnen (O.L.), waar met ingang van 1 Januari jl. de reizigerstarieven voor de „korte afstanden”, zooals de schrijver ze noemt, met 20 pCt. verlaagd zijn.

Uit het wijzigingsblad op de S.S.-tarieven, waarin de tariefsverlaging is opgenomen, blijkt, dat zij zoo is opgezet, dat voor afstanden tot en met 80 KM. de verlaging voor alle klassen 20 pCt. bedraagt en dat voor afstanden daarboven tot en met 140 KM. de procentueele verlaging geleidelijk tot nul afneemt, zoodat voor afstanden van 140 KM. en meer de in 1920 ingevoerde tarieven voorloopig nog blijven gelden.

Bij zulk een opzet lijkt 't mij minder juist om te zeggen, dat alleen voor „de korte afstanden” de tarieven verlaagd zijn. In het spoorwegverkeer heeft men, wanneer sprake is van verkeer over korte afstanden, gewoonlijk het oog op het verkeer, dat zich niet verder uitstrekt dan over hoogstens eenige stationsafstanden, dus op een buurtverkeer, maar niet op het verkeer over afstanden van 80 KM. en daarboven.

Zeker geldt dit voor Java, waar de gemiddelde afstand, die wordt afgelegd door de reizigers van de

inlandersklasse, waartoe c.a. 70 pCt. der reizigers behoort, ongeveer 30 KM. bedraagt.

De tariefsverlaging bestrijkt daardoor, en dit is ook maar heel gelukkig, een veel wijder veld dan de schrijver doet voorkomen.

De aanleiding om tot de vroegere lagere tarieven terug te keeren is volgens den schrijver de felle concurrentie van de interlocale autobuslijnen, die in de laatste jaren ontstaan is en aan het reizigersvervoer van alle spoor- en tramwegen groote afbreuk heeft gedaan. Daarop laat hij volgen:

„Door hun over het algemeen hooge reizigerstarieven zijn het in hoofdzak de particuliere spoor- en tramwegen op Java geweest, die het gevoeligst deze nieuwe concurrentie ondervonden en er zich weldra naar regelen moesten.

Aanvankelijk geleidelijk en tastenderwijs, doch ten slotte over de geheele linie, werden de reizigerstarieven door al deze maatschappijen verlaagd en nog gaat men op dezen weg voort met meer of minder succes”.

Volgens den schrijver zou de autobusconcurrentie de oorzaak zijn geweest van de tariefsverlaging bij de particuliere spoor- en tramwegen. Hierin vergist hij zich echter.

De door hem aangehaalde Semarang-Cheribon; Samarang-Joana en Serajoedaltrammen (resp. S.C.S., S.J.S. en S.D.S.) waren de eerste, die er toe overgingen om de in de oorlogs- en naoorlogsjaren verhoogde reizigerstarieven geleidelijk te verlagen, doch dit geschiedde lang voordat zij van autobusconcurrentie te lijden hadden en wel bij S.C.S. op 1 September 1924, bij S.J.S. op 1 Januari 1925 en bij S.D.S. op 1 Februari 1925, omdat de sterke teruggang in het reizigersvervoer na 1921 er op wees, dat het tarief voor de lagere klassen te hoog was geworden. Wel heeft de autobusconcurrentie in latere jaren het tempo van doorvoering der tariefsverlaging versneld.

S.S. mag na de verlaging, die de reizigerstarieven bij de particuliere spoor- en tramwegen ondergingen, sedert geruimen tijd niet meer voor zich de eer opeischen van er de laagste reizigerstarieven op na te houden. Dit gaf den schrijver de volgende uitlating in de pen:

„Sindsdien doet zich het eigenaardige verschijnsel voor, dat de algemeene reizigerstarieven der S.S. duurder zijn dan die der particuliere spoor- en trambedrijven, een verschijnsel, *uniek* in de geschiedenis der Javaspoorwegtarieven, doch zijn natuurlijke oorzaak vindend in de tot voor kort krachtiger positie van het Staatsbedrijf tegenover de alom inwerkende verzwakkende invloeden der autoconcurrentie”.

De geschiedenis van de Java-spoorwegtarieven leert echter anders.

Het reizigerstarief van den eersten Staatsspoorweg, dien van Soerabaia naar Pasoeroean, welke in 1878 in exploitatie kwam, was naar dezelfde basis opgezet als dat op de lijn Semarang-Vorstenlanden (S.V.) van de Ned.-Ind. Spoorweg Mij. (N.I.S.). De 3e klasse was de laagste; het tarief bedroeg 2 cent per KM. Bij N.I.S. bestond echter ook een 4e klasse voor het buurtverkeer. Deze was in 1873 ingevoerd en bestemd voor reizigers, die slechts één stationsafstand hadden af te leggen; het tarief was gesteld op 1 cent per KM. De gemiddelde afstand, die door de 4e klasse reizigers werd afgelegd, bedroeg 10 KM.

Van het buurtverkeer werd een heel druk gebruik gemaakt, terwijl bij S.S. het verkeer ook over korte afstanden maar matig bleef, uitgezonderd op het 9 KM. lange baanvak Batavia-Tandjong Priok, dat in 1885 in exploitatie kwam, waarop met het oog op het belangrijke koelievervoer een 4e klasse bestond, die slechts 4 centen kostte.

Dit gaf aanleiding om in het reizigerstarief, dat op 1 Aug. 1887 bij S.S. in werking trad, het tarief voor de 3e klasse voor de afstanden tot en met 12 KM. te verlagen tot 1 cent per KM. Hierdoor had S.S. een kleinen voorsprong op N.I.S., maar die duurde niet lang, daar N.I.S. op 1 November 1887 haar tarief voor buurtverkeer uitbreidde tot twee stations-

¹⁾ In verband met de woonplaats van den heer Holtrop (Bandoeng), zijn wij eerst heden in de gelegenheid de beschouwing van den heer Caspersz met naschrift van den heer Holtrop te publiceren. (Red.)

afstanden, waarna de gemiddelde afstand van vervoer in dit verkeer afgelegd steeg tot 13 KM.

Op 1 Juli 1892 werd bij S.S. het 3e klasse tarief ingrijpend gewijzigd en voor de afstanden tot en met 250 KM. gesteld op 1½ cent per KM.; tegelijk werden retourkaarten ingevoerd voor afstanden tot en met 30 KM., berekend tegen 2 cent per KM. Daarmede kwam voor de houders van enkele reis-kaarten een einde aan het 1 cents tarief voor de afstanden tot en met 12 KM. en werd S.S. voor deze categorie van reizenden, en dat waren er zeer velen, weer duurder dan N.I.S.

Dit tarief bleef gelden tot 1 Januari 1900, waarop over het heele net van S.S. voor de inlandsche reizigers een tarief van 1 cent per KM. werd ingevoerd.

De Oosterspoorweg Maatschappij, die de lijn Batavia-Krawang exploiteerde, welke in 1898 aan het land overging, had het tarief van 1 cent per K.M. voor de inlandsche reizigers reeds in 1890 aangenomen.

N.I.S. voerde het op de lijn Batavia-Buitenzorg voor het buurtverkeer in op 1 Mei 1888, terwijl het op 1 Mei 1896 voor alle relaties van kracht werd verklaard.

In 1898 vond het toepassing op het grootste gedeelte van de lijn S.V. en op hare zijlijnen. Op 1 Januari 1900 werd het uitgebreid tot de geheele lijn.

Bij S.J.S. is met de toepassing van het 1 cents tarief begonnen in 1887, doch het duurde tot 1 November 1899, alvorens het over het heele net was doorgevoerd.

Bij S.C.S. dateert de invoering van dat tarief van 1 Februari 1899, toen de hoofdlijn over hare volle lengte in exploitatie kwam.

S.D.S. had het tarief al van het begin der exploitatie in 1897.

Zoo zijn de feiten, doch deze wijzen uit, dat hetgeen de schrijver „een uniek verschijnsel” gelieft te noemen, inderdaad niet zoo uniek is, daar vóór 1900 vrijwel de gewone toestand was, dat het tarief voor inlandsche reizigers bij de particuliere spoor- en tramwegen lager was dan bij S.S.

2 Mei 1929.

G. P. J. CASPERSZ.

* * *

N a s c h r i f t. De Redactie van dit weekblad stelt mij welwillend in de gelegenheid tot een beperkt onderschrift, waarvoor mijn bijzonderen dank.

De heer G. P. J. Caspersz, Directeur der z.g. Zustertramwegmaatschappijen (S.C.S.—S.J.S.—S.D.S.—O.J.S.) bestrijdt in mijn artikel de volgende drie punten:

a. Het kenmerk der „korte afstanden”, waarop S.S. zijn tarieven verlaagd heeft, daar de volle verlaging van 20 pCt. zich uitstrekt over een afstand van 80 KM., om tot nul af te dalen bij 140 KM.

Afgezien van het feit, dat voor de 3e klasse algem. tarief en speciaal tarief inlanders — waar het hier in hoofdzaak op aankomt — die reductie reeds tot nul gereduceerd is op 120 KM., behoeft het geen nadere explicatie, dat door een Staatslijn van bijna 1250 KM. doorgeante lengte op de beoordeelde eener tarificering, aan het begrip „korte afstand” een andere maatstaf wordt aangelegd dan de particuliere tramwegmaatschappijen met slechts beperkt verkeersgebied plegen te doen. Wanneer de S.S. zijn reizigers-tarief van 0—80 KM. 20 pCt. verlaagt en van 120 (resp. 140) tot 1250 KM. ongewijzigd laat, dan is dit ontegenzeggelijk een verlaging over „korte afstanden”. Dat het door den heer Caspersz bedoeld kort-afstands — d.i. z.a. *buurt*-(passar) verkeer, zoowel bij S.S., als bij particuliere lijnen een bijzondere plaats met betrekking tot omvang en opbrengst inneemt, is juist, doch tast niet in het minst het goed recht der gebezigde uitdrukking aan.

b. Voorts trekt mijn geachte bestrijder te velde tegen de door mij geopperde suggestie, dat de autobusconcurrentie oorzaak was van de door de particuliere

spoor- en tramwegen geleidelijk doorgevoerde tariefsverlagingen. De heer C. deelt mede, dat de maatschappijen (waarover hij de directie voert) „lang voordat zij van autoconcurrentie te lijden hadden” eind 1924 en begin 1925 tot verlaging der tarieven overgingen, omdat deze te hoog waren geworden.

In het Verslag der S.J.S. over het jaar 1924 schrijft de heer Caspersz echter:

„Verder is, hoofdzakelijk ter bestrijding van de autoconcurrentie, die, voorzoverre zij zich op de buitenlijnen voordoet, slechts het vervoer in de 1e en 2e kl. afbreuk doet, het tarief voor de 1e kl. met 25 pCt. verlaagd, terwijl voor de voornaamste relaties retourkaarten 2e kl. verkrijgbaar zijn gesteld, tegen... enz”. In het Verslag over 1925 van S.C.S. schrijft dezelfde Directie o.m.:

„De autoconcurrentie heeft in het verslagjaar aan betekenis gewonnen. De achteruitgang van het reizigersvervoer in de beide hoogste klassen moet voor een groot deel worden geweten aan overgang naar de auto. Op het traject Semarang-Kaliwoengi-Kendal-Weleri worden door de autobussen véél reizigers aan de tram onttrokken. Verwacht mag worden, dat de tariefsverlaging, vermeld op blz. 8, (d.i. verlaging voor de *inlandersklasse* tusschen Semarang en Weleri. (H.)) hierin eene verandering ten goede zal brengen.”

Onmiddellijk hierop volgt dan een beschouwing van de bij G.B. van 9 Juli 1925 ingevoerde motorcommissie.

Nu doet het aan de zaak weinig of niets af, of de Directie eener lijn tot tariefsverlaging besluit, of dat haar reizigerstarief (dat boven het peil der staatslijnen gelegen was) te hoog blijkt, dan wel, omdat zij de opkomende autoconcurrentie duchtig begint te gevoelen. Dit laatste sluit het eerste in zich en leidt tot dezelfde conclusie.

c. Ten slotte bestrijdt de heer Caspersz mij, waar ik voedsel geef aan de gedachte, dat de algemeene reizigerstarieven op de Java-Staatslijn doorlopend lager waren dan op de particuliere lijnen, een verschijnsel, dat zich sinds korten tijd niet meer voordoet en juist daarom een motief te meer vormt voor de Dienstleiding der S.S. om geleidelijk tot algemeene verlaging over te gaan.

De heer C. citeert in zijn bestrijding een zinsnede uit mijn beschouwingen, waarbij hij het woord „uniek” cursiveert (hetgeen in het oorspronkelijk artikel niet het geval was). Daarmede wordt uiteraard de nadruk op een verkeerd punt in den zin gemarkeerd.

Overigens ziet de heer C. over het hoofd, dat ik in mijn beschouwing in dit verband sprak van *algemeene* reizigerstarieven, welke bij S.S. steeds lager waren dan bij de particuliere lijnen. De aangehaalde historische feiten, dateerende uit de vorige eeuw, toen het Staatsnet nog niet volgroeid was en nog geen aaneengesloten geheel vormde, zijn volkomen juist, doch hebben betrekking op *speciale* tariefsmaatregelen 3e klasse ten opzichte van een bepaalde reizigersgroep op bepaalde lijnvakken.

De N.I.S. en de Oosterspoorweg-maatschappij Batavia-Krawang waren inderdaad in het treffen van dezen specialen tariefsmaatregel den Staat voor. Deze volgde toen de resultaten elders gunstig bleken. Eerst bij de eeuwwisseling verloor dit tarief bij de vreemde lijnen haar speciaal karakter, toen ook bij S.S. deze tariefsbasis van 1 cent per KM. voor de inlandsche reizigers over het geheele Staatsnet toepassing vond.

J. PH. P. HOLTROP.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING. DUITSCHLAND ONDER HET HERSTELREGIME.

.II (Slot).

Dr. F. H. Repelius te Berlijn schrijft ons:

In zijne beschouwingen over het credietwezen merkt de Generaal-Agent op, dat in den herfst van

1928 een groot aantal takken van het economisch leven een terugkeer tot normale verhoudingen te zien gaven, waarbij ook het credietwezen een breeder en gezonder basis had gevonden. In de afgelopen zes maanden werd de situatie evenwel beheerscht door een aantal factoren van buitengewoon aard, waarvan de abnormale koude, de ongunstige kaspositie van het Rijk, de aantrekking, die de te New-York heerschende hoge rentevoet uitoefende, en de onzekerheid omtrent de besprekingen der experts te Parijs de voornaamste waren. Gedurende geruimen tijd werd door de samenwerking van deze factoren de conjunctuur nadeelig beïnvloed, terwijl zich in April en Mei ernstige credietmoeilijkheden voordeden. Tegen midden Mei bleek, dat de Rijksbank maatregelen, afdoende om den toestand te beheerschen, genomen had, terwijl de spanning verder verminderde, doordat de experts tot overeenstemming kwamen. Zooals uit de beschikbare cijfers blijkt, was tegen het eind van Juni het critieke punt gepasseerd en is de conjunctuur thans weer stijgende, al wordt zij in deze beweging belemmerd door den hoogen rentestand, die voor een belangrijk gedeelte het gevolg is van de groote crediet-eischen van het Rijk en andere publiekrechtelijke lichamen. Waar het vraagstuk eener kapitaalvoorziening van voldoende omvang om de rente te doen dalen nog steeds het centrale probleem van het Deutsche economisch leven blijft, is het duidelijk, dat de afvloeiing van liquide middelen, die — voornamelijk als gevolg van de veranderde condities op de Amerikaansche geld- en kapitaalmarkten en onder den invloed van de onzekerheid aangaande het resultaat van de conferentie der experts — in het afgelopen halfjaar plaats vond, het credietwezen onder ernstigen druk heeft gesteld. Voor de oorzaken en de gevolgen van en voor de maatregelen genomen tegen deze afvloeiing moge naar het reeds in dit blad gegeven resumé van het Rapport van den Commissaris bij de Rijksbank worden verwezen ¹⁾ en uit het rapport van den Generaal-Agent slechts worden aangeteekend, dat de oorzaken der afvloeiing ook een vermindering in de afsluiting van buitenlandsche leeningen op langen termijn tengevolge had, zoodat de Deutsche emissies in het buitenland in het eerste halfjaar van 1929 R.M. 290 miljoen bedroegen, tegen R.M. 1.128 miljoen in het eerste halfjaar 1928.

De emissies in het binnenland vertoonen het volgende beeld:

	Binnenlandsche emissies in miljoenen R.M.		
	1907/13 Jaargemiddelde.	1928	1929 1 Jan.—30 April
<i>Obligaties.</i>			
Rijk, Staten en Gemeenten	1.172	456	131
Publ. rechtel. lichamen en ondernemingen	4	207	—
Hypotheekbanken, Giroverbande, enz.			
a. gemeente obligaties	116	489	154
b. pandbrieven	788	1.459	441
Particuliere ondernemingen	400	294	—
Totaal obligaties ..	2.480	2.905	726
<i>Aandeelen</i>	740	1.339	481
Totaal Deutsche fondsen	3.220	4.244	1.207
Buitenl. fondsen ..	472	14	19
Totaal	3.692	4.258	1.226

Het totaal der emissies was in de eerste vier maanden van 1929 R.M. 350 miljoen lager dan gedurende de overeenkomstige periode van het vorige jaar; alleen de plaatsing van pandbrieven kon zich, zij het ook tegen de algemeen geldende ongunstiger voorwaarden, handhaven. In hoever de binnenlandsche

emissies eigen kapitaalvorming representeeren is niet na te gaan. Het Statistische Reichsamt komt tot de conclusie, dat door Deutsche banken in 1928 voor een bedrag van R.M. 2.300 miljoen (voornamelijk Deutsche) fondsen aan het buitenland is verkocht. Hier tegenover staat echter, dat in hetzelfde jaar Duitschland voor R.M. 1.900 miljoen fondsen (gedeeltelijk buitenlandsche en gedeeltelijk Deutsche) heeft gekocht.

Hieronder volgen de gebruikelijke conjunctuur-gegevens. (Zie pag. 737).

In den herfst van 1928 bleek, dat de expansie, die in het vorige jaar tot ontwikkeling was gekomen, geremd was geworden, alvorens zij gevaarlijke proporties had aangenomen en dat de gevolgde reactie niet verder was gegaan dan tot aan het kort tevoren bereikte niveau. Spoedig echter traden factoren op, die op de ontwikkeling van de conjunctuur een zeer ongunstigen invloed hadden. Reeds in November blijkt uit verschillende cijfers een belangrijke teruggang, die voornamelijk moet worden toegeschreven aan de uitsluiting in de ijzer- en staalindustrie van Westfalen gedurende de maand November. Van December tot Maart deed zich dan de invloed van den abnormaal strengen winter op vrijwel elk gebied van het economisch leven gevoelen. Zoodra de koude ophield, trad een reactie op en in tal van industrieën was al spoedig een grootere activiteit merkbaar, waarbij moeilijk is uit te maken, of slechts de ontstane achterstand werd ingehaald, dan wel een nieuwe uitbreiding aan den afzet kon worden gegeven. De conjunctuur geraakte intusschen sterk onder den druk van de credietmoeilijkheden, die, zooals reeds is aangestipt, de maanden April en Mei kenmerkten. Hierdoor werden de zich ontwikkelende gunstige factoren belet, hare volle werking uit te oefenen en bleef het aantal faillissementen zeer hoog.

In het algemeen schijnen de exportindustrieën (metalen, machines, chemische producten, papier, steenkolen en kali) hun afzet gehandhaafd of uitgebreid te hebben, terwijl het meerendeel der voor het binnenland werkende industrieën nog met moeilijkheden te kampen hebben. Met name de ijzer- en staalindustrie vertoont, zooals uit de tabel blijkt, een sterke opleving, die hoofdzakelijk aan de uitbreiding van den export moet worden toegeschreven.

De vermindering van het spoorwegvervoer in het midden van den winter was ditmaal langduriger en ernstiger dan gewoonlijk. Een herstel trad echter spoedig in en het voorjaarsverkeer was drukker dan in eenig ander jaar sedert den oorlog.

In den buitenlandschen handel van Duitschland voltrekt zich een belangrijke verschuiving. Waar dit land voor een groot gedeelte van zijn grondstoffen en voedingsmiddelen van het buitenland afhankelijk is, kan een belangrijke inkrimping van den invoer niet verwacht worden. In de afgelopen zeven maanden bedroeg de invoer maandelijks gemiddeld R.M. 1.150, of iets minder dan het gemiddelde van 1927 en 1928. De uitvoer daarentegen is nagenoeg ononderbroken blijven stijgen, zoodat het invoeroverschot voortdurend afneemt, om zelfs, zoo men rekening houdt met de leveranties in natura, in Mei voor een bescheiden uitvoersurplus plaats te maken. Gedurende de berichtperiode bedroeg het invoeroverschot R.M. 444 miljoen tegen R.M. 1.759 miljoen in de overeenkomstige periode van 1927/1928. Niet uit het oog mag worden verloren, dat de grootere uitvoer ook voor een gedeelte toe te schrijven is aan de vraag naar valuta in een tijd, waarin buitenlandsche credieten zeer duur en moeilijk te verkrijgen waren.

Voor al in de werkloosheidscijfers komt de invloed van den buitengewoon strengen winter tot uitdrukking. Van Mei tot October 1928 was dit cijfer vrij constant, ongeveer 700.000, sedert November 1928 is het, aanvankelijk in verband met de uitsluiting in de ijzer- en staalindustrie, sterk gestegen, om op

¹⁾ Zie E.-S. B. van 24 Juli jl.

	Algemeen indexcijfer 1924/26 = 100	Productie			Spoorweg- vervoer (1000 goederen- wagens)	Buitenlandsche handel			Leveranties in natura (mil- lioenen R.M.)	Prijzen		Weekloonen		Faillissementen	Werkloonen (duizenden)
		Steen- kool	Ijzer	Staal		Uitvoer	Invoer	Invoer- overshot		Groot- handel	Klein- handel	Ge- school- den	Onge- school- den		
October 1928	116,0	13.311	1.016	1.306	4.375	1.125	1.162	37	61	140,1	152,1	52,10	40,17	685	671
November "	95,5	12.140	267	358	3.957	1.010	1.174	164	58	140,3	152,3	52,15	40,21	674	1.030
December "	115,2	11.819	883	1.091	3.404	978	1.103	125	52	139,9	152,7	52,25	40,47	624	1.702
Januari 1929	123,5	13.490	1.098	1.470	3.376	1.036	1.318	282	69	138,9	153,1	52,34	40,50	832	2.246
Februari "	117,3	12.104	982	1.270	3.072	921	1.017	96	52	139,3	154,4	52,40	40,55	775	2.461
Maart "	121,0	13.502	1.061	1.316	3.733	931	1.022	91	53	139,6	156,5	52,41	40,55	930	1.899
April "	127,9	13.407	1.112	1.416	3.929	1.164	1.255	91	67	137,1	153,6	52,62	40,74	885	1.126
Mei "	—	12.759	1.133	1.421	3.922	1.098	1.122	24	78	135,5	152,5	53,60	41,48	846	808

28 Februari 1929 een maximum van 2.622.000 te bereiken.

De toestand in den landbouw blijft moeilijk. De rentelast der schulden drukt zwaar op dezen tak van bedrijf; de oogst van 1928 was weliswaar de grootste sedert den oorlog, maar leverde door de daling van de prijzen der landbouwproducten op de wereldmarkten niet de verwachte financiële resultaten op.

AANTEKENINGEN.

De eerste betalingsbalans van Nederland.

Mochten wij twee weken geleden melding maken van de eerste betalingsbalans van Ned.-Indië, thans is in de jongste aflevering van het maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek de eerste betalingsbalans van Nederland verschenen.

Loopende Posten (in miljoenen gulden).

Debet.	1926	1927	Credit.	1926	1927
I. Goederen.			I. Goederen.		
Invoer van goederen, daaronder begrepen zilver in baren en muntstukken, met uitzondering van gouden muntstukken (volgens de handelsstatistiek) Bedrag toe te voegen aan de onder 1. genoemde bedragen, teneinde een schatting te verkrijgen van een der invoerposten, welke niet in de handelsstatistiek is opgenomen, nl. de opbrengst van in Nederland door buitenlandsche visschersvaartuigen geloste visch	2.443	2.550	Uitvoer van goederen, daaronder begrepen zilver in baren en muntstukken, met uitzondering van gouden muntstukken (volgens de handelsstatistiek)	1.749	1.900
Bedrag, toe te voegen aan de onder 1. genoemde bedragen, teneinde een schatting te verkrijgen van een der invoerposten, welke niet in de handelsstatistiek is opgenomen, nl. de opbrengst van in Nederland door buitenlandsche visschersvaartuigen geloste visch	2	2	Bedrag, toe te voegen aan de onder 1. genoemde bedragen, teneinde een schatting te verkrijgen van een der uitvoerposten, welke niet in de handelsstatistiek is opgenomen, nl. de opbrengst van in het buitenland door Nederlandsche visschersvaartuigen geloste visch	2	1
II. Gouden specie en goud in baren.	28	26	II. Gouden specie en goud in baren.	16	42
Invoer van gouden specie en goud in baren (volgens de handelsstatistiek)			Uitvoer van gouden specie en goud in baren (volgens de handelsstatistiek)		
III. Rente en dividend.	8	7	III. Rente en dividend.	12	10
Rente van in het buitenland geplaatste staatsleeningen			Rente van schulden, aangegaan door buitenlandsche Regeeringen bij de Nederlandsche Regeering		
Opbrengst van in Nederland gelegen of gevestigde onroerende zaken, in het bezit van vreemdelingen (naar schatting)	7	6	Rente van andere leeningen, aangegaan door buitenlandsche Regeeringen en gemeenten (naar schatting)	17	19
IV. Andere loopende posten.	5	4	IV. Andere loopende posten.	50	50
Betalingen voor de diensten der posten, telegrafie en telefonie			Overige rente en dividend van kapitaal op langen termijn in het buitenland belegd (naar schatting)		
Uitgaven van den diplomatieken en consulaire dienst en andere dergelijke uitgaven in het buitenland	3	3	Netto-inkomsten van de nationale koopvaardijvloot (naar schatting)	200	221
Regeeringsuitgaven in het buitenland, niet elders gemeld	5	4	Havengelden door buitenlandsche schepen in de binnenlandsche havens betaald	5	5
			Ontvangsten voor de diensten der posten, telegrafie en telefonie	2	2
			Regeeringsontvangsten uit het buitenland, niet elders gemeld	7	6

Kapitaalbeweging (in miljoenen gulden).

Debet.	1926	1927	Credit.	1926	1927
Transacties op langen termijn.			Transacties op langen termijn.		
Stortingen wegens verhooging van leeningen door buitenlandsche Regeeringen aangegaan bij de Nederlandsche Regeering	—	23	Ontvangsten wegens aflossing van schulden, aangegaan door buitenlandsche Regeeringen bij de Nederlandsche Regeering	40	35
Terugkoop van binnenlandsche fondsen van buitenlandsche houders en aankoop van buitenlandsche (vroeger geëmitteerde) fondsen, in het buitenland uitgegeven ¹⁾	505	520	Binnenlandsche (vroeger geëmitteerde) fondsen, aan het buitenland verkocht en buitenlandsche fondsen, aan het buitenland terugverkocht ²⁾	476	552
Inschrijving op nieuwe buitenlandsche kapitaaluitgiften in Nederland:					
a. leeningen, opgenomen door buitenlandsche Regeeringen en gemeenten	125	104			
b. andere kapitaaluitgiften	196	190			

¹⁾ De gegevens betreffen 16 groote bankinstellingen.

Het spreekt vanzelf, dat het Centraal Bureau zich bij de opstelling van deze balans voor vele moeilijkheden geplaatst zag. Hoewel daarom ook deze balans als een eerste poging beschouwd moet worden om een inzicht te krijgen in het betalingsverkeer van Nederland met het buitenland, is het niettemin toe te juichen, dat, evenals Nederlandsch-Indië, ook ons land overgegaan is tot het opstellen van een betalingsbalans.

De vaststelling van de posten op deze balans betreffende de waarde van de in- en uitgevoerde goederen en het edelmetaalverkeer (de z.g. zichtbare posten) leverden de minste moeilijkheden op: zij konden aan de handelsstatistiek worden ontleend, zij het, dat ook daarbij zich nog lacunes voordeden. De beschikbare statistische gegevens waren echter onvoldoende voor de becijfering van een aantal betalingen en ontvangsten, welke buiten de eigenlijke handelsbalans omgaan (de z.g. onzichtbare posten) en ontstaan uit kapitaalverplaatsing (aflossing van leeningen, uitgifte van leeningen, aan- en verkoop van fondsen, aan- en verkoop van onroerend goed, enz.) verschenen interest en dividend en bewezen diensten, een en ander in het internationaal verkeer, dus van land tot land.

Het is ongetwijfeld een verheugend teeken, dat het Centraal Bureau de volle medewerking heeft gehad van die instellingen, die waardevolle gegevens en aanwijzingen konden verstrekken. Immers, slechts op die wijze zal het Bureau tot een zoo volledig mogelijke opstelling kunnen komen. In dit verband dient er bijv. op gewezen te worden, dat opgaven omtrent de vorderingen en schulden op korten termijn geheel ontbreken, omdat hieromtrent geen voldoende gegevens, ter beschikking stonden. Niettemin is deze post ook voor ons land van zoo groote beteekenis, dat hij in een goede betalingsbalans niet mag ontbreken.

Het overzicht over de jaren 1926/27, dat men hierboven vindt afgedrukt, bevat slechts een beperkt aantal posten, omdat het Bureau gemeend heeft, zich te moeten bepalen tot de publicatie van die posten, waaromtrent betrouwbare, statistische gegevens voorhanden waren, of waarvan op den grondslag van het ontvangen cijfermateriaal met enige mate van waarschijnlijkheid, schattingen konden worden gemaakt. Het Bureau heeft daarom ook afgezien van het geven van geheel ongefundeerde ramingen.

Van belang is evenwel, dat volgens de publicatie, getracht zal worden om de overzichten over volgende jaren geleidelijk aan te vullen. In verband met de onvolledigheid van het overzicht zijn de debet- en creditposten niet getotaliseerd. Voor de uitvoerige toelichtingen, verwijzen wij naar de publicatie.

Disconto-verhoging te New-York.

De disconto-verhoging, waarvan in den loop van dit jaar reeds vele malen sprake is geweest, is thans werkelijkheid geworden. Op een moment, waarop de aandacht van de geheele financieele wereld op het disconto te Londen gevestigd was, heeft de Federal Reserve Bank te New-York het officieele rentetarief met niet minder dan een vol procent verhoogd.

Dit besluit was het resultaat van besprekingen tusschen de Federal Reserve Board en de gouverneurs van de verschillende Federal Reserve Banken; volgens een verklaring van den heer Young, was de verhoging noodzakelijk met het oog op de financiering van de herfstbehoefden.

Het is een bekend feit, dat in het najaar bijna steeds hoge eischen aan de Amerikaansche geldmarkt worden gesteld, die de „member banks” noodzaken een beroep te doen op de reserves van de Federal Reserve Banken. De toestand van het bedrijfsleven in de Vereenigde Staten is op het oogenblik zeer gunstig, zoodat men van die zijde een groote vraag naar crediet kan verwachten. Bovendien is dit jaar de oogst zeer overvloedig, hetgeen een meer dan normale vraag naar crediet van den landbouw zal beteekenen. Hoe

groot deze credieteischen in totaal zullen bedragen, is vanzelfsprekend niet te berekenen, maar men kan met reden verwachten, dat de Federal Reserve autoriteiten, deze niet gering schatten.

Bovendien is er nog een andere factor, die reeds een jaar lang de Federal Reserve Board voor moeilijke problemen stelt. Wij hebben hier het oog op de effectenspeculatie, die in het afgelopen jaar reeds meermalen het vraagstuk van een disconto-verhoging acuut heeft doen zijn. Na een korte periode van een betrekkelijke kalmte, heeft den laatsten tijd de credietexpansie uit hoofde van de effectenspeculatie weder scherper vormen aangenomen, wat blijkt uit de toeneming van de makelaarsleeningen, waarover hieronder een statistiek is opgenomen; hieruit is de ontwikkeling sedert het begin van het vorige jaar duidelijk te zien. In vergelijking met Augustus 1928 bedraagt de stijging bijna \$ 2 milliard.

Makelaarsleeningen van de Member Banks te New York in miljoenen Dollars.

Januari 1928	3.802	Januari 1929	5.408
Februari	3.784	Februari	5.555
Maart	3.761	Maart	5.679
April	4.062	April	5.477
Mei	4.414	Mei	5.491
Juni	4.360	Juni	5.383
Juli	4.232	3 Juli	5.769
Augustus	4.239	17 Juli	5.813
September	4.417	1 Augustus	5.960
October	4.701	8 Augustus	6.021
November	5.102		
December	5.193		

De stijging in Juli en het begin van Augustus, waardoor de makelaarsleeningen voor het eerst de \$ 6 milliard hebben overschreden, wijst wel op een zeer sterke expansie.

Evenwel hebben de Federal Reserve autoriteiten zich er tot nu toe, ondanks herhaalde waarschuwingen, steeds van onthouden in de toenemende effectenspeculatie een aanleiding te zien voor een discontoverhoging, hoewel de meening in de Vereenigde Staten over deze kwestie zeer verdeeld is. Dat er evenwel een wanverhouding bestond tusschen het bankdisconto en de openmarktrentes wordt bij raadpleging van het onderstaande overzicht, dat ontleend is aan de Juli-aflevering van het Fed. Reserve Bulletin, duidelijk.

Inmiddels moet afgewacht worden, welke uitveropenmarktrentes te New-York.

Maand of week	Rente van			Gem. rente van	
	Prima handelspapier 4 tot 6 maanden	Prima bank accepten 90 dagen	Time loans 90 dagen ²⁾	Call-leeningen ¹⁾	
				Nieuw	Renewal
1928					
Juni	4½	4 - 4½	5½-5¾	6.21	6.32
Juli	5 - 5½	4½-4¾	6	6.06	6.05
Augustus	5½-5¾	4¾	6 - 6½	6.91	6.87
September	5½-5¾	4¾	6½-7½	7.40	7.26
October	5½	4¾	7 - 7½	7.12	6.98
November	5½-5¾	4¾	6½-7	6.86	6.67
December	5½-5¾	4¾	7 - 7½	8.86	8.60
1929					
Januari	5½-5¾	4¾-5	7%	6.94	7.05
Februari	5½	5-5½	7½-7¾	7.47	7.06
Maart	5½-6	5½-5¾	7½-8	9.80	9.10
April	6	5½	8½-9	9.46	8.89
Mei	6	5½	8½-9	8.79	8.91
Juni	6	5½	8 - 8½	7.83	7.70
Week eindigende:					
1 Juni	6	5½	8½-9	6.00	6.00
8 Juni	6	5½	8½-8¾	6.96	6.80
15 Juni	6	5½	8½	7.56	7.60
22 Juni	6	5½	8	7.00	7.00
29 Juni	6	5½	7¾-8	9.79	9.40

¹⁾ Call-leeningen op de effectenbeurs; nieuwe en renewal ratex.

²⁾ 90-dagen „time loans” op de effectenbeurs.

king deze disconto-verhooging op de effectenbours en vooral op de openmarkttransacties zal hebben.

* * *

In nauw verband hiermede staat tevens de invloed, dien deze maatregel op de internationale geldmarkten en met name op Londen zal uitoefenen. Dit is evenwel een kwestie, die niet alleen afhangt van de hoogte van het disconto te New-York, maar waarin de andere rentetarieven aldaar eveneens een woordje meespreken. Indien door het besluit van de Federal Reserve Bank te New-York de effectenspeculatie binnen normale grenzen zou worden teruggebracht, zou dit zonder twijfel een ontspanning op de open markt teweegbrengen en vooral op de markt voor call-gelden. Hierdoor zou de aantrekkelijkheid voor Europa om gelden te New-York uit te zetten, aanzienlijk verminderen en zelfs, door het terugvloeien van groote bedragen een steun voor enkele Europeesche wisselkoersen kunnen beteekenen. In dit licht bezien, behoeft de verklaring van den Gouverneur van de Bank of England, dat een onmiddellijke verhoging van het Londensche disconto niet noodzakelijk is, tenzij de Engelsche wisselkoers zich ongunstig zou ontwikkelen, geen verwondering te wekken. Niettemin blijft de toestand van de Londensche geldmarkt uiterst précair, vooral wanneer men in aanmerking neemt, dat het najaar steeds hooge eischen stelt.

Welken invloed daarom uiteindelijk de disconto-verhoging te New-York op de internationale geldmarkten zal uitoefenen, is tenslotte van zooveel factoren afhankelijk, dat men zich hierover geen juist oordeel kan vormen.

Kosten van het levensonderhoud bij arbeidersgezinnen en gezinnen van meergegoeden te Amsterdam.

Evenals in de overeenkomstige periode van verleden jaar vertoont het indexcijfer der kosten van het levensonderhoud van Maart tot Juni 1929 een lichte stijging, welke echter ditmaal, in tegenstelling met 1928, voor de gezinnen van beter gesitueerden grooter is dan voor arbeidersgezinnen. Deze stijging bedroeg nl. voor de arbeidersgezinnen 0.3 pCt. en voor de gezinnen van meergegoeden 1.2 pCt.

De indexcijfers-zelf, voor Juni 1929, op de basis van de prijzen gedurende de periode 1923—1924 = 100 waren:

voor arbeidersgezinnen 95.7 (tegen 95.4 in Maart jl. en 96.5 in Juni 1928) en

voor gezinnen van meergegoeden 96.7 (tegen 95.5 resp. 96.6).

Wederom staan de prijsbewegingen, die in het afgelopen kwartaal zijn voorgekomen, in hoofdzaak onder den invloed van het seizoen, bijv. de daling bij eieren, melk, natuurboter, brandstof; de stijging bij aardappelen, groenten en fruit. Met enkele dier bewegingen is dit daarentegen niet het geval, zooals met de vermindering van de prijzen van schoeisel bij de arbeidersgezinnen. Ten aanzien van melk is echter te vermelden, dat in den loop van Juni een prijsverhoging is ingetreden, waarmede voor het overeenkomstig gedeelte der maand is rekening gehouden, doch waarvan de gevolgen nog geen merkbaaren invloed hebben op de cijfers, omdat het gemiddeld prijspeil voor deze maand desniettemin bleef beneden dat van Maart jl.

Bij beide groepen van gezinnen is de post vleesch niet onbelangrijk gestegen, gedeeltelijk als gevolg van de met 2 Juni ingevoerde tariefverhoging van bevroren vleesch, gedeeltelijk van prijsstijging bij versch inlandsch rundvleesch en bij kalfsvleesch. Laatstgenoemde stijging was echter grooter voor de geringere dan voor de betere kwaliteiten, weshalve zij op het arbeidersbudget den grootsten invloed had.

De reeds vermelde daling bij natuurboter wordt bij de arbeidersgezinnen teniet gedaan door verhoging bij rundvet en vet spek, zoodat de groep vetten bij deze gezinnen in de berekeningen per saldo ongewij-

zigd is gebleven en alleen bij de gezinnen der meergegoeden, waar deze stijgingen zich niet hebben voorgedaan, een vermindering vertoont.

Groenten, aardappelen en fruit waren in Juni hooger dan in Maart, tengevolge van den aanvoer der voorjaarssoorten. Deze stijging komt in de cijfers van de gezinnen der meergegoeden sterker tot uiting dan in die voor de arbeidersgezinnen, doordat vooral de duurere soorten, waarmede voor de eerste categorie

	Arbeidersgezinnen. Gemiddelde inkomsten f 1902 per gezin.			Gezinnen v. meergeg. Gemiddelde inkomsten f 8527 per gezin.		
	Voe- ding ¹⁾	Rest ²⁾	Totaal	Voe- ding ¹⁾	Rest ²⁾	Totaal
Gemidd. uitgave p. gezinseenheid ³⁾ in centen gedurende het jaar 1 Oct. 1923—30 September 1924. ⁴⁾	493	608½	1101	925½	2900	3825½
Bedragen in centen, welke per gezinseenheid zouden zijn uitgegeven, indien besteed aan hetzelfde als in het jaar 1 Oct. '23—30 Sept. '24 in:						
Juni 1927....	457	587½	1037	842	2800	3642
Sept. 1927....	457	586	1044½	867½	2792	3659½
Dec. 1927....	469	588	1043	859½	2788	3647½
Maart 1928....	467	588½	1057	876	2792½	3668½
Juni 1928....	476½	588	1055½	3803	12851	16854
Sept. 1928....	465	589½	1064½	3934	12861	16795
Dec. 1928....	460½	586½	1054½	3797	12850	16647
Maart 1929....	456½	592½	1047	3823	12847	16670
Juni 1929....	463	590	1053	3936	12832½	16768½

¹⁾ Brood, beschuit, koek, grutterswaren, melk, kaas, eieren, vleesch, visch, vetten, suiker, andere kruidenierswaren, aardappelen, groenten, fruit, dranken, maaltijden buitenshuis bereid, berek. voed. vacantie buiten A'dam.

²⁾ Kleeding, schoeisel, huishuur, brandstof, gas, electriciteit, toilet-, wasch-, schoonmaakartikelen, woninginrichting huisraad, fondsgelden, contributie, periodieken, rooken, ontspanning, spoor, tram, diversen (incl. hulp in de huishouding).

³⁾ De herleiding tot gezinseenheden geschiedt aldus, dat de man geldt voor 1, de vrouw voor 0,9, een kind in het eerste levensjaar voor 0,15, in het tweede voor 0,2, in het derde voor 0,3 volwassene en zoo geleidelijk opklimmende met 0,05 voor elk leeftijdsjaar.

⁴⁾ Voor de arbeidersgezinnen hebben de cijfers betrekking op wekelijkse uitgaven; voor de gezinnen van meergegoeden op maandelijksche uitgaven.

Alleen van de gegevens over 1927 zijn de cijfers voor de laatstgenoemde gezinnen berekend op basis van de wekelijkse uitgaven.

Maanden	Indexcijfers voor arbeidersgezinnen op de basis van		Indexcijfers voor gezinnen v. meergegoeden op de basis van	
	de periode 1911/13=100	de periode 1 Oct. 1923—30 Sept. 1924 = 100	de periode 1911/13=100	de periode 1 Oct. 1923—30 Sept. 1924 = 100
1911/13	100		100	
Mrt. 1920	213,7		198,3	
Dec. 1920	221,6			
Juni 1921	207,9			
Dec. 1921	190,4			
Juni 1922	186,8			
Dec. 1922	176,3			
Juni 1923	173,5			
Dec. 1923	177,6			
Mrt. 1924	179,1	176,6	176,5	100
Juni 1924	173,3			
Sept. 1924	176,3			
Dec. 1924	180,8			
Juni 1925	179,1			
Dec. 1925	177,2			
Juni 1926	170,9	96,8	171,7	97,3
Dec. 1926	167,8	95,0	169,5	96,1
Juni 1927	167,4	94,8	168,9	95,7
Dec. 1927	169,5	96,0	169,3	95,9
Juni 1928	170,4	96,5	170,5	96,6
Sept. 1928	169,2	95,8	169,3	95,9
Dec. 1928	167,9	95,1	169,4	96,0
Mrt. 1929	168,5	95,4	168,6	95,5
Juni 1929	169,0	95,7	170,7	96,7

van gezinnen rekening gehouden wordt, in de afgelopen periode hoog in prijs waren.

Vermelding verdient tenslotte, dat op de basis van de prijzen vóór den oorlog = 100, de indexcijfers bedragen: voor arbeidersgezinnen 169.0 en voor gezinnen van meergegoeden 170.7.

BOEKAANKONDIGING.

Dr. J. A. Nederbragt. Handelsverdragen en Handelsverdragspolitiek. (N.V. Uitgevers Mij. J. H. Kok, Kampen 1929. Prijs f 1.90).

Van de hand van Dr. J. A. Nederbragt is enkele maanden geleden een werkje van 120 bladzijden verschenen onder bovenstaanden titel.

Uit den aard van zijn werkring is natuurlijk de schrijver volkomen op de hoogte van de Nederlandsche handelsverdragspolitiek en een verhandeling daarover van zijn hand moet dan ook wel belangwekkende bijzonderheden bevatten. Weliswaar zegt hij reeds dadelijk, dat hij natuurlijk geen geheimen zal schenden, maar zijn verhandeling bevat vele mededeelingen en opmerkingen, die vooral belangrijk zijn, omdat ze juist betrekking hebben op een terrein der Nederlandsche handelspolitiek, dat in de laatste jaren zooveel pennen in beweging brengt en omdat ze van Dr. Nederbragt komen. Misschien is het juist, dat ze niet het karakter dragen van onthullingen, maar toch krijgt de lezer nu en dan het opwekkende gevoel, dat hem een kleine bescheiden blik achter de coulissen wordt gegund. Ook schrijft Dr. Nederbragt, dat zijn verhandeling geen eigenlijk wetenschappelijk karakter draagt, maar zijn hoofdstukken noemt hij voorlezingen en werkelijk dragen zij hier en daar wel sterk het karakter van colleges, waarin de professor het noodig acht, telkens zeer nauwkeurige definities te geven van de begrippen en vaktermen, die in zijn uiteenzettingen ter sprake zullen komen. Die gedeelten van Dr. Nederbragt's boek zijn niet altijd even belangwekkend, maar over het geheel laat het zich zeer goed lezen. Een handelspolitieke tendenz bevat het niet, afgezien dan van de conclusies, welke de lezer zelf kan trekken uit de feitelijke mededeelingen, welke de schrijver doet omtrent onze handelsverdragspolitiek. Juist wegens die onpartijdige mededeelingen verdient het werkje ten eerste om gelezen te worden door hen, die zich plegen bezig te houden met beschouwingen over de Nederlandsche handelspolitiek en de wijze, waarop die haar invloed op het tot stand komen onzer handelsverdragen laat gelden. Belangwekkend en lezenswaard is het niet alleen omdat de schrijver wel een dergenen in Nederland is, die met het door hem behandelde onderwerp het grondigst bekend zijn, maar ook omdat het een helderen en onpartijdigen kijk geeft op de mate, waarin het aan de Nederlandsche regering onder het huidige stelsel onzer handelspolitiek mogelijk is gebleken om handelsverdragen te sluiten, waarmede de belangen van ons bedrijfsleven voldoende werden gediend. Alle op dit oogenblik van kracht zijnde handelsverdragen, waarbij Nederland partij is, worden in het werkje behandeld. Het oudste daarvan is het verdrag met Turkije van 1612 (waarvan trouwens de geldigheid door het tegenwoordige Turkije eigenlijk niet ten-volle wordt erkend), waarvan Dr. Nederbragt de zeer interessante considerans aanhaalt.

Van alle bestaande Nederlandsche handelsverdragen vermeldt Dr. Nederbragt de meest karakteristieke bepalingen. Op de jaarvergadering in Middelburg van de Nederlandsche Maatschappij voor Nijverheid en Handel heeft in 1928 Dr. F. E. Posthuma een opsomming gegeven van de in den loop der laatste jaren door Nederland gesloten handelsverdragen en daarbij doen uitkomen, dat daarin wel degelijk voordeelen voor ons land bedongen zijn, ondanks het feit, dat onze onderhandelaars niet in de gelegenheid zijn om zulke voordeelen te veroveren door middel van reduc-

ties op het Nederlandsche tarief of tegenprestaties van verwanten aard. Hoe dikwijls namelijk wordt door tegenstanders der Nederlandsche handelspolitiek niet aangevoerd, dat ons land bij onderhandelingen over handelsverdragen steeds in een nadeelige positie verkeert, omdat het niet tot het verleenen van concessies in staat is. Ook uit de gegevens van Dr. Nederbragt blijkt nu, echter duidelijk, dat voor die klacht geen reden bestaat of dat zij althans ten eerste overdreven wordt. Dr. Nederbragt erkent natuurlijk de juistheid van de bewering, dat op dit gebied onze onderhandelaars strikt genomen met lege handen komen, maar aan de hand van voorbeelden ontkent hij, dat men dientengevolge nimmer iets van een andere regeering gedaan zou kunnen krijgen. Zoo ging Oostenrijk er in 1926 toe over, het invoerrecht op Goudsche en Edammer kaas eenzijdig te verlagen.

In het laatste hoofdstuk worden de bemoeiingen van den Volkenbond met de internationale handelspolitiek behandeld en de schrijver vindt daar gelegenheid om een uitspraak aan te halen van den heer Serruys, voorzitter van het Economisch Comité van den Volkenbond, die hem heeft medegedeeld, dat in den boezem van het Comité de Nederlandsche handelspolitiek steeds op hoogen prijs is gesteld en dat tariefreducties, welke worden toegestaan aan een staat als Nederland met een zeer laag en onveranderlijk tarief niet als eenzijdige concessies vallen te beschouwen. Reeds het lage niveau van het tarief dient namelijk te worden beschouwd als een algemeene Nederlandsche concessie, al staat die dan ook open voor allen, zonder dat daarvoor eerst strijd moet worden gevoerd. Op grond zijner ervaring blijkt Dr. Nederbragt dan ook allerminst een voorstander van een dubbel of meervoudig tarief, bedoeld om daarop in handelsverdragen in ruil voor concessies reducties te verleenen. Hij wijst op de onder meer in Duitschland opgedane ervaring, dat men daardoor maar al te dikwijls opgescheept blijft met hooge tarieven, omdat de onderhandelingen niet gelukten, en men er dus niet toe komt de reductie te verleenen, welke men eigenlijk op het oog had. Zoo vindt men in het werkje van Dr. Nederbragt meer opmerkingen, die veel overeenkomst hebben met de argumenten, die in Nederland dikwijls door de tegenstanders der actieve handelspolitici tegen het door dezen voorgestane systeem worden aangevoerd. Het belangwekkende daarbij is, dat hier geen theoreticus of „dogmatisch vrijhandelaar” aan het woord is, doch een schrijver, wiens mededeelingen uitsluitend gebaseerd zijn op zijn jarenlange ervaring op het gebied der handelsverdragspolitiek.

In verband met des schrijvers werkring is het niet te verwonderen, dat hij uitvoerig stilstaat bij de vele aanmerkingen, welke er wel gemaakt zijn en nog worden op het beleid der Nederlandsche regering bij het afsluiten van handelsverdragen. Onder de rubrieken, waarin hij deze klachten indeelt, zijn er twee van merkwaardigen aard. Dat zijn de niet toegelichte bezwaren, waarvoor geen deugdelijke grond te vinden is en de bezwaren, die hun ontstaan te danken schijnen te hebben aan gemis aan voldoende kennis der feiten. Onder die laatste rubriek komt tevens ter sprake de kritiek, welke betrekking heeft op de meestbegunstiging, met name in verband met territoriale onderverdeling. Onder deze beide rubrieken behoren dus aanmerkingen, die niet weinig talrijk zijn, doch zonder moeite worden weerlegd. Tegen de klachten, welke wijzen op de moeilijkheid om verdragen met meestbegunstiging af te sluiten, constateert Dr. Nederbragt in een ander hoofdstuk, waar hij de voornaamste eigenschappen opsomt, welke de door Nederland afgesloten handelsverdragen kenmerken, dat deze in de eerste plaats gebaseerd zijn op onvoorwaardelijke meestbegunstiging en dat deze de meest royale toepassing vindt. Als eenige uitzondering op dien regel zou misschien Spanje te beschouwen zijn.

Dit land is tevens een uitzondering op den regel, dat Nederland even gunstige voorwaarden heeft kunnen verkrijgen als andere landen, omdat het ter verkrijging van voordeelen geen concessies aan Spanje kan aanbieden. Dr. Nederbragt wijst er echter op, dat daardoor de belangrijke invoer in Spanje van eenige Nederlandsche artikelen niet verminderd is, al mag misschien wel worden aangenomen, dat de verdere ontwikkeling van den Spaanschen invoer dier artikelen er door is belemmerd. Bovendien tracht Spanje, thans om een stelsel van handelsverdragen met meestbegunstiging te verkrijgen, waardoor voor Nederland de mogelijkheid zal ontstaan om ook met Spanje een verdrag met onvoorwaardelijke meestbegunstiging af te sluiten.

Uit deze enkele aanhalingen blijkt, dat de voorbeelden uit zijn practijk, die Dr. Nederbragt in zijn boek behandelt, de vele vraagstukken op het gebied der handelspolitiek raken, welke in ons land sedert eenige jaren weder zoo actueel zijn, nu de voorstanders der actieve handelspolitiek zich zooveel moeite geven om in Nederland een wijziging van het tegenwoordige systeem te verkrijgen.

Ook aan de wijze, waarop in Nederland handelsverdragen worden voorbereid, en de voeling, welke de regeeringen ten aanzien van onderhandelingen over handelsverdragen in veel landen op zeer voldoende, doch in ons land om verschillende redenen slechts in beperkte mate, houden met het bedrijfsleven, wordt alle aandacht besteed.

Dr. Nederbragt is er in geslaagd om in een werkje van een bescheiden aantal bladzijden het vraagstuk onzer handelsverdragspolitiek van veel zijden te belichten aan de hand van een groot aantal aan de practijk ontleende gegevens en wie zich in het vervolg wenscht bezig te houden met beschouwingen over de doeltreffendheid dier politiek verzuime niet, het te lezen.

JAN SCHILTHUIS.

OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN.

The Economic Journal. — Londen, Maart 1929.

J. M. Keynes, The German transfer problem; *R. Kindersley*, A new study of British foreign investments; *L. Robbins*, The economic effects of variations of hours of labour; *H. Hotelling*, Stability in competition; *G. L. Schwartz*, Output per head in U. S. A. and U. K.; *P. Haensel*, Recent publications on allied debts and reparations; *B. Wootton*, Shavian socialism.

Finanz-Archiv. — Tübingen, Jrg. 46, Band 1.

Br. Moll, Axiome und Postulate der Steuerlehre; *E. H. Vogel*, Grundsätzliches zur theoretischen Frage „nichtfiskalischer Zwecksetzung“ in der Besteuerung; *H. Groszmann*, Beziehungen zwischen gemeinem Wert, Ertragswert, Einheitswert, Kostenwert und Buchwert; *F. K. Mann*, Kapitalbildung und Besteuerung, ein kritischer Ueberblick über neuere Finanzliteratur; *G. Colm*, Besteuerung und Rentabilität gewerblicher Unternehmungen. Bemerkungen zur Untersuchung des Statistischen Reichsamts; *G. Schanz*, Die neuen Steuerreformen im Kanton Zürich mit Rückblick auf die Vergangenheit; *I. Bainoff*, Das bulgarische Steuersystem; *H. Reutter*, Die Württembergische Gebäudesteuer; *O. Schwarz*, Die Finanzen der europäischen und der wichtigeren aussereuropäischen Staaten.

The Journal of Political Economy. — Chicago, Ill., Febr. 1929.

L. D. Edie, Gold economies and stable prices; *T. Parsons*, „Capitalism“ in recent German literature. II; *E. D. Ross*, Benjamin Franklin as an agricultural leader; *N. E. Himes*, McCulloch and neo-Malthusian propaganda; *A. B. Wolfe*, The population problem since the world war. III.

Idem. — Chicago, Ill., April 1929.

D. J. Orchard, Agrarian problems of modern Japan.

I. B. Flügge, Integration in the automobile industry; *J. H. Frederick*, Federal regulation of railway securities; *G. W. Terborgh*, Sherman law and Trade-Union activities; *Ch. W. Cobb*, Contour lines in economics.

De Naamlooze Vennootschap. — Amsterdam, 15 Januari 1929.

Prof. Mr. G. Russel, Fiscaal boekenonderzoek bij maatschappijen volgens Duitsch en Nederlandsch Recht; *Mr. W. Roosegaarde Bisschop*, Companiesact 1928. II (slot); *J. M. F. Everling*, Procuratiehouders van Naamlooze Vennootschappen. Zijn zij bestuurders in den zin der nieuwe bepalingen van het Wetboek van Koophandel? *Mr. J. B. Akkerman*, Nog steeds de Wet op de N.V. II (slot); *Drs. A. M. Groot*, Het congres van het Nederlandsch Instituut voor Efficiency; *Ir. B. Bölger*, De gebeurtenissen op arbeidsgebied in 1928. I.

Idem. — Amsterdam, 15 Februari 1929.

Prof. Mr. E. J. J. v. d. Heijden, Kunststroo; *Mr. A. Schadee*, Voorwaardelijke deelneming in het kapitaal eener N.V.; *Th. Speetjens*, De financieele politiek der Handelsvereniging „Amsterdam“; *Mr. W. Roosegaarde Bisschop*, Engelsch en Nederlandsch Vennootschapsrecht. Een vergelijking, I; *Ir. B. Bölger*, De gebeurtenissen op arbeidsgebied. II (slot); *J. J. M. H. Nijst*, Stemrecht en oligarchische clausule.

Idem. — Amsterdam, 15 Maart 1929.

Prof. Mr. G. Russel, Belastingheffing bij nietigheid van oprichtingshandelingen van Naamlooze Vennootschappen en van andere rechtshandelingen; *Mr. W. Roosegaarde Bisschop*, Engelsch en Nederlandsch Vennootschapsrecht. Een vergelijking. II (slot); *Drs. A. M. Groot*, Standaardisatie van het Materiaalverbruik „Set Standards“; *Dr. G. W. M. Huysmans*, Duur geld; *Drs. J. Brands*, De vrijwillige ouderdomsverzekering.

Idem. — Amsterdam, 15 April 1929.

Prof. J. G. Ch. Volmer, Stille reserves en de nieuwe Wet op de N.V.; *Mr. C. Verwey*, Hoe zal het ministerieele toetsingsrecht van statuten van N.V.'s onder de nieuwe wet worden toegepast; *M. J. H. Smeets*, Winst-anticipatie; *Mr. Dr. P. J. Witteman*, De nieuwe wet op de N.V. en het Handelsregister; *Drs. A. M. Groot*, Tijdstudie; *J. van der Poel*, Werkstaking en uitsluiting in art. 95 der Wet op de Inkomstenbelasting; *D. Fennema*, Financieele verhouding van het Rijk en Gemeenten.

Revue d'Économie Politique. — Parijs, Jan.-Febr. 1929.

E. G. D'Estaing, Une politique de la dette publique; *Ch. Gide*, La C. G. C. (Confédération Générale des Consommateurs); *W. L. Valk*, Les équations de Walras et de Cassel et la théorie de la productivité marginale; *H. Séé*, Les cadres d'une histoire économique de la France dans ses relations avec l'histoire générale et la science économique; *H. Noyelle*, A propos de la crise doctrinale du socialisme; *O. Festy*, Les États — Unis vont — ils devenir pays importateur de viande?

Idem. — Parijs, Maart—April 1929.

B. Nogaro, De quelques principes directeurs de la fiscalité moderne; *Chr. Lazard*, Un puissant moyen de financement anglo-saxon: L'investment trust; *R. Nathan*, Le financement de la consommation: Vente à crédit et finance companies; *G. de Tarde*, Les débuts de l'assurance-crédit à l'exportation; *L. Pommery*, Le marché de Paris et les acceptations de banque.

Idem. — Parijs, Mei—Juni 1929.

La France Économique. (Annuaire pour 1928).

Schmollers Jahrbuch. — München, Leipzig, Februari 1929.

K. Breysig, Seelenform, Gesellschaftswesen und Geschichtswissenschaft; *M. Rumpf*, Probleme der

sozialen Lebenslehre. Im Anschluss an J. v. Gottls „Bedarf und Deckung“; Fr. Oppenheimer, Alfred Amonns theoretische Auffassung; F. Klezl, Die Schweiz und Österreich. Eine wirtschaftspolitische Parallele; C. Schmitt, Wesen und Werden des faschistischen Staates.

MAANDCIJFERS.

EMISSIES IN JULI 1929.

Staatsleeningen f 5.811.250,—
zijnde:

Brazilië

Staat Rio de Janeiro

\$ 1.000.000 6½ % goud-

obl. à 91¼ % f 2.281.250

Chili

Republiek Chili Zw. frs.

8.000.000 6% obl. à 88¼ % f 3.530.000

Prov. en Gemeentelijke Leeningen .. „ 1.145.245,—
zijnde:

Nederland

Prov. Utrecht f 1.151.000

4½ % obl. à 99½ % .. f 1.145.245

Industriele Ondernemingen „ 29.289.322,50
zijnde:

Nederland

Aandeelen

N.V. „Electro“ Zuur-en-wa-

terststoffabriek f 200.000

aand. à 125 % .. f 250.000

N.V. Fabriek van Electr.

Apparaten v/h. F. Haze-

meyer & Co. f 200.000

aand. à 100 % f 200.000

N.V. Fabriek van Electr.

Apparaten v/h. F. Haze-

meyer & Co. f 200.000

aand. à 115 % f 230.000

N.V. Holl. Draad- en Ka-

belfabr. f 767.000 aand.

à 110 % .. f 843.700

Holl. Kunstzijde-Industrie

f 5.000.000 aand. à 125 % .. f 6.250.000

N.V. C. Hoyng f 500.000

6 % cum. pref. winstd.

aand. Serie C à 100 % f 500.000

N.V. Machinefabr. „Breda“

f 250.000 aand. à 112½ % f 281.250

Obligatiën

N.V. Fabriek van Electr.

Apparaten v/h. F. Haze-

meyer & Co. f 600.000³⁾

6 % obl. à 100 % f 600.000

Denemarken

Aandeelen

Ford Motor A. S. D. Kr.

750.000 aand. à 255 % .. f 1.274.872,50

Duitschland

Obligatiën

Duitsch Kalisyndicaat

£ 200.000 6½ % goud-

obl. Serie C à 96¼ % .. f 2.322.000

Zwitserland

Aandeelen

Internat. Ges. für Chemi-

sche Unternehmungen

A. G. (I. G. Chemie) Zw.

fr. 15.000.000 aand. à

220½ % f 16.537.500

Electr., Gas-, Tel., Telegr.- en Wa-

terl. Maatschappijen „ 703.125,—
zijnde:

Amerika

Obligatiën

Cities Service Powder &

Light Co. \$ 300.000 20-

jarige 5½ % goud-obl.

à 93¼ % f 703.125

Handelsondernemingen „ 840.000,—
zijnde:

Nederland

Aandeelen

Oliezaden Import-Mij.

f 600.000 aand. à 140 % f 840.000

Mijnbouw-Ondernemingen f 560.000,—
zijnde:

Nederlandsch-Indië

Aandeelen

Holland Siam Mijnbouw

Mij. f 280.000 aand. à

200 % f 560.000

Scheepvaart-Maatschappijen „ 125.000,—
zijnde:

Nederland

Obligatiën

N.V. Stoombootonderne-

ming Concordia f 125.000

6½ % obl. à 100 % .. f 125.000

Thee-ondernemingen „ 285.000,—
zijnde:

Nederlandsch-Indië

Aandeelen

Assam Thee-Ond. „Gedeh“

Ind. f 150.000 aand. à

190 % .. f 285.000

Tramweg-Maatschappijen „ 315.000,—
zijnde:

Nederland

Aandeelen

Geldersche Tramweg-Mij.

f 300.000 aand. à 105 % f 315.000

Diversen „ 534.375,—
zijnde:

Nederland

Aandeelen

Amsterdamsche Kantoor

voor Indische Zaken

f 375.000 aand. à 142½ % .. f 534.375

Totaal f 39.608.317,50

1) Koers voor aandeelhouders; voor vrije inschrijvers 140 %.

2) Uitsluitend voor aandeelhouders.

3) Waarvan f 400.000 voor conversie.

4) Introductie.

Totaal der emissies in Januari f 144.956.460,—

Februari .. „ 132.588.625,—

Maart „ 24.530.250,—

April „ 14.200.750,—

Mei „ 56.981.200,—

Juni „ 14.227.250,—

Juli „ 39.608.317,50

Algemeen Totaal f 427.092.852,50

Voorts werd in de afgelopen maand hier te lande de inschrijving opengesteld op een beperkt bedrag:

• Cert. van 10 aand. z. n. w. „Class A“ Ford Motor Cy. of Canada à \$ 49.50 p. aand. (introductie);

7 % conv. obl. „Astra“ Compaña Argentina de Petróleo S. A. à 96½ % (introductie);

Cert. van 10 aand. z. n. w. General Gas & Electric Corp. à \$ 95½ p. aand. (introductie);

Cert. van 10 gew. aand. z. n. w. I. Miller & Sons Inc. à \$ 55½ p. aand. (introductie);

Aand. Crédit Anversois à 195 % (voor aandeelh.);

Cert. van 10 gew. aand. z. n. w. Gillette Safety Razor Company à \$ 114 p. aand. (introductie);

Cert. van 10 gew. aand. z. n. w. „Class A“ Arkansas Natural Gas Corporation à \$ 15 p. aand. (introductie);

Aand. à f 10.— Asahan Cultuur Mij. à frs. 300 p. aand. (v. aandeelh.);

en op de volgende obligatieleeningen:

	Gulden	Rente-voet	Emissie-koers
Congr. d. E.E.Z.Z. Franciscanessen van de H. Elisabeth, Breda	200.000	5 %	100 %
Orde der E.E.P.P. Benedictijnen, St. Ottilien	450.000	7 %	98½ %
R.K. Parochiaal Kerkbestuur van de H. Familie, den Haag	200.000	5 %	100 %
Genootschap d. Alexianer Broeders, Aken	360.000	7 %	97 %
R.K. Parochie v. d. H. Antonius v. Padua (Bekecsrata)	650.000	8 %	98 %
Vereen. v. d. H. Vincentius van Paulo te 's-Hage	100.000	5 %	99½ %

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. Bk.	{ Disc. Wissels. 5 1/2 25 Mrt. '29	{ Zwits. Nat. Bk. 3 1/2 22 Oct. '25
	{ Bel. Binn. Eff. 6 25 Mrt. '29	{ N. Bk. v. Denem. 5 24 Juni '26
	{ Vrsch. in R.C. 7 25 Mrt. '29	{ Zweedsche Rbk 4 1/2 24 Aug. '28
Javasche Bank...	5 1/2 22 Juli '29	Bank v. Noorw. 5 1/2 27 Mrt. '28
Bank van Engeland	5 1/2 7 Feb. '29	Bk. v. Tsjecho-slowakije . . . 5 8 Mrt. '27
Duitsche Rijkbank	7 1/2 25 Apr. '29	N. Bk. v. O'rijk. 7 1/2 24 Apr. '29
Bank v. Frankrijk.	3 1/2 19 Jan. '28	N. Bk. v. Hong. 8 24 Apr. '29
Belgische Nat. Bnk.	5 1 Aug. '29	Bank v. Italië. 7 14 Mrt. '29
Fed. Res. Bank N.Y.	6 9 Aug. '29	Bank v. Italië. 7 14 Mrt. '29
Bank van Spanje..	5 1/2 19 Dec. '28	Z.-Afr. Res. bnk 5 1/2 9 Jan. '28

OPEN MARKT.

	1929							1927	1914
	10 Aug.	5/10 Aug.	29 Juli/3 Aug.	22/27 Juli	6/11 Aug.	8/13 Aug.	20/24 Juli		
Amsterdam Partic. disc.	5	4 1/4-5	5-1 1/16	5 1/16	4-1 1/8	3 1/4-4 1/8	3 1/8-1 1/2	3 1/8-3 1/16	
Prolong.	—	3 1/4-4 1/2	4 1/2-5	4 1/2-5	3 1/4-4 1/8	3 1/4	2 1/4-3 1/4	—	
Londen Daggeld...	3-4 1/2	3-5 1/4	3-5 1/2	4-5 1/4	2 1/2-4 1/2	3-5	1 3/4-2	—	
Partic. disc.	5 1/16-1 1/2	5 1/8-1 1/2	5 1/16-1 1/2	5 1/16-1 1/2	4 1/4-5 1/8	4 1/16-3 1/8	2 1/4-3 1/4	—	
Berlijn Daggeld...	6 1/2-8	6 1/2-10	7 1/4-10	6 1/2-9 1/2	4 1/4-7	4 1/2-6 1/2	—	—	
Partic. disc.	—	7 1/8-1 1/4	7 1/4-3 1/8	7 1/8	6 5/8	5 3/4	—	—	
30-55 d...	—	7 1/8-1 1/4	7 1/4-3 1/8	7 1/8	6 5/8	5 3/4	2 1/8-1 1/2	—	
56-90 d...	—	7 1/8-1 1/4	7 1/4-3 1/8	7 1/8	6 5/8	5 3/4	—	—	
Waren-wchsel.	—	7 1/8-8	7 1/4-7 1/8	7 1/8	6 7/8-8 1/2	5 7/8-6 1/8	—	—	
New York Daggeld 1)	8-1 1/4	7-12 1/4	10-12 1/4	7-10 1/4	6-8 1/4	3 1/4-4	1 1/4-2 1/2	—	
Partic. disc.	5	5-1 1/8	5 1/8	5 1/8-1 1/4	4 7/8	3 1/4	—	—	

1) Koers van 9 Aug. en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
6 Aug. 1929	2.49 1/16	12.11 1/2	59.50	9.78 1/2	34.71 1/2	99 3/4
7 " 1929	2.49 1/16	12.11 1/2	59.50	9.77 1/2	34.72 1/2	99 3/4
8 " 1929	2.49 3/4	12.11 1/4	59.48 1/2	9.77 1/2	34.71 1/2	99 3/4
9 " 1929	2.49 1/16	12.10 5/8	59.43 1/2	9.77	34.71 1/2	99 3/4
10 " 1929	2.49 1/16	12.10 5/8	59.42 1/2	9.76 1/2	34.71 1/2	99 3/4
12 " 1929	2.49 1/16	12.10 1/8	59.43	9.76 3/8	34.72	99 3/4
Laagsted. w. 1)	2.49 1/4	12.10	59.40	9.76	34.68	99 3/4
Hoogste d. w. 1)	2.49 1/16	12.12	59.52	9.79	34.73	100
5 Aug. 1929	2.49 1/16	12.11 1/8	59.49	9.78	34.71	99 3/4
29 Juli 1929	2.49 5/16	12.10 3/8	59.44 1/2	9.78 1/2	34.68 1/2	99 3/4
Muntpariteit	2.48 3/4	12.10 3/4	59.26	9.75	34.59	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
6 Aug. 1929	48.03 1/2	35.20	7.38 1/2	1.48 1/2	13.05 1/2	36.50
7 " 1929	48.04	35.17 1/2	7.38 1/2	1.48 1/2	13.06	36.50
8 " 1929	48.03 1/2	35.20	7.38 1/2	1.48	13.05 1/2	36.53 1/2
9 " 1929	48.03	35.20	7.38	1.48	13.05 1/2	36.51
10 " 1929	48.02 1/2	35.17 1/2	7.38 1/2	1.48	—	—
12 " 1929	48.02 1/2	35.17 1/2	7.40	1.47 1/2	13.05 1/2	36.60
Laagsted. w. 1)	48.—	35.10	7.36	1.45	13.02	36.42 1/2
Hoogste d. w. 1)	48.06	35.20	7.42	1.51	13.08	36.60
5 Aug. 1929	48.02 1/2	35.20	7.38 1/2	1.48	13.05	36.52
29 Juli 1929	47.98	35.15	7.38 1/2	1.49	13.04	36.36
Muntpariteit	48.—	35.—	7.38 1/2	1.48	13.09	48.52

Data	Stockholm *)	Kopen-hagen *)	Oslo *)	Hel-sing-fors 1)	Buenos-Aires 1)	Montreal 1)
6 Aug. 1929	66.92 1/2	66.52 1/2	66.55	6.27 1/2	104 15/16	2.49 1/8
7 " 1929	66.92 1/2	66.52 1/2	66.55	6.28	104 15/16	2.49 1/8
8 " 1929	66.92 1/2	66.52 1/2	66.65	6.27 1/2	105	2.49 1/8
9 " 1929	66.90	66.50	66.52 1/2	6.27 1/2	104 7/8	2.49 1/8
10 " 1929	66.90	66.47 1/2	66.50	6.27 1/2	104 7/8	2.48 1/8
12 " 1929	66.87 1/2	66.47 1/2	66.52 1/2	6.27	104 7/8	2.48 1/8
Laagsted. w. 1)	66.85	66.45	66.47 1/2	6.25	104 11/16	2.48 1/4
Hoogste d. w. 1)	66.97 1/2	66.57 1/2	66.65	6.30	105 1/8	2.49 1/4
5 Aug. 1929	66.90	66.50	66.52 1/2	6.27 1/2	104 7/8	2.49
29 Juli 1929	66.85	66.45	66.47 1/2	6.27 1/2	104 5/8	2.48 5/8
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	6.26 1/2	105 3/4	2.48 3/4

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave.

2) Wettelijk gestabiliseerd tusschen 7.53 1/8 en 7.21 1/8.

In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
6 Aug. 1929	4,85 1/16	3,91 1/2	23,83 1/4	40,05 1/2
7 " 1929	4,85 1/16	3,91 1/2	23,83	40,04 1/2
8 " 1929	4,84 3/4	3,91 1/2	23,82 1/2	40,04 1/2
9 " 1929	4,84 15/16	3,91 1/2	23,81	40,04 1/2
10 " 1929	4,84 15/16	3,91 1/8	23,80 3/8	40,06
12 " 1929	4,84 15/16	3,91	23,80 1/4	40,05 1/2
13 Aug. 1928	4,85 1/8	3,90 1/4	23,81 1/4	40,08
Muntpariteit...	4,8667	3,9108	23,81 1/4	40 1/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	27 Juli 1929	3 Aug. 1929	5/10 Aug. '29 Laagste	10 Aug. '29 Hoogste
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 3/4	97 3/4	97 7/16	97 7/16
Athene	Dr. p. £	375 1/8	375 1/4	375	375 3/4
Bangkok	Sh. p. tical	1/10 1/2	1/10 1/2	1/10 3/8	1/10 5/8
Budapest ...	Pen. p. £	27.84 1/2	27.83	27.77	27.83
Buenos Aires	d. p. \$	47 1/2	47 7/8	47 1/16	47 1/2
Calcutta	Sh. p. rup.	1/5 13/16	1/5 1/8	1/5 25/32	1/5 27/32
Constantin ...	Piast. p. £	1.010	1.020	1.005	1.020
Hongkong ..	Sh. p. \$	2/0 1/8	1/11 3/8	1/11 1/8	2/0
Kobe	Sh. p. yen	1/10 7/8	1/11 1/8	1/11 1/8	1/11 3/8
Lissabon	Escu. p. £	108 1/8	108 1/8	108	108 1/8
Mexico 1)....	\$ per £	10.10	10.10	10.00	10.20
Montevideo .	d. per £	48 1/8	49	48 1/8	49 1/8
Montreal ...	\$ per £	4.86 5/8	4.86 1/8	4.86 1/8	4.87 1/8
Rio d. Janeiro	d. per Mil.	5 7/8	5 7/8	5 5/8	5 7/8
Shanghai ...	Sh. p. tael	2/4 29/32	2/4 19/32	2/4 19/32	2/4 21/32
Singapore... id. p. \$		2/3 47/64	2/3 47/64	2/3 3/8	2/3 38/64
Valparaiso 2).	\$ per £	39.59	39.43	39.46	39.54
Warschau ..	Zl. p. £	43 1/16	43 1/16	43 1/16	43 1/16

1) In het vervolg worden de Mex. \$ niet meer in pence. doch in £ genoteerd. 2) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS *)

Londen 1)	N.York 2)	Londen
5 Aug. 1929..	52 3/8	5 Aug. 1929....
6 " 1929..	24 5/16	6 " 1929....
7 " 1929..	24 1/2	7 " 1929....
8 " 1929..	24 1/16	8 " 1929....
9 " 1929..	24 1/2	9 " 1929....
10 " 1929..	24 1/2	10 " 1929....
11 Aug. 1928..	27 1/2	11 Aug. 1928....
27 Juli 1914..	24 1/16	27 Juli 1914....

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

Vorderingen.	31 Juli 1929	7 Aug. 1929
Saldo bij de Ned. Bank	—	—
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten Voorschot op ultimo Juni 1929 aan de gem. op voor haar door de Rijks-administratie te heffen gemeentelijke inkomstenbelasting en opcenten op de Rijksinkomstenbelasting	f 355.697,84	f 44.012,94
Voorschotten aan Ned.-Indië	" 4.205.927,68	" 4.205.927,68
Id. aan Suriname	" 19.365.799,72	" 21.456.940,30
Id. aan Curaçao	" 10.327.145,55	" 10.527.145,55
Kasvord. weg. creditverst. a/h. buitenl. Daggeldleeningen tegen onderpand. .	" 515.248,53	" 505.248,34
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen	" 145.410.217,65	" 146.384.362,56
Vordering op het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds 1)	" 17.080.878,82	" 21.421.266,62
Vordering op andere Staatsbedrijven 1)	" 4.397.578,72	" 4.821.719,41
Verplichtingen.	31 Juli 1929	7 Aug. 1929
Voorschot door de Nederl. Bank ingev. art. 16 van haar octrooi verstrekt. .	f 12.471.225,63	f 11.668.333,31
Schuld aan de Bank voor Ned. Gem. Schatkistbiljetten in omloop	" 103.475.000,—	" 103.475.000,—
Schatkistpromessen in omloop	" 22.180.000,—	" 45.310.000,—
Waarvan direct bij de Ned. Bank. .	—	" 30.000.000,—
Daggeldleeningen	—	" 11.878.149,50
Zilverbons in omloop	" 11.624.797,50	" 6.000.000,—
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenf. 1)	" 26.022.855,—	" 5.690,71
Id. a. h. Staatsbedrijf D. P., T. en T. 1) .	" 23.266.137,81	" 25.080.607,79
Id. aan andere Staatsbedrijven 1)	" 2.095.000,—	" 130.000,—
Id. aan diverse instellingen 1)	" 13.269.178,20	" 13.333.353,70
1) In regk.-crt. met 's Rijks Schatkist.		

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Vorderingen.	3 Aug. 1929	10 Aug. 1929
Saldo bij 's Rijks kas	—	—
Saldo bij de Javasche Bank	f 22.596.000,—	f 22.097.000,—
Verplichtingen:	3 Aug. 1929	10 Aug. 1929
Voorschot 's Rijks kas	" 21.214.000,—	" 22.273.000,—
Schatkistpromessen	" 700.000,—	" 700.000,—
Betaalmiddelen in 's Lands Kas	—	—
Waarvan Muntbiljetten	—	—
Muntbiljetten in omloop	" 46.202.000,—	" 46.488.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds. .	" 1.888.000,—	" 1.888.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarkas. .	" 924.000,—	" 934.000,—
Voorschot van de Javasche Bank....	—	—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 12 Aug. 1929.

		Activa.		
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	Hfdbk. f	64.470.492,90		
	Bijbnk. "	1.126.200,22		
	Ag.sch. "	10.707.886,08	f	76.304.579,20
Papier o. h. Buitenl. in disconto				
Idem eigen portef. f		135.545.105,—		
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.				135.545.105,—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	Hfdbk. f	63.200.388,23		
	Bijbnk. "	11.244.360,62		
	Ag.sch. "	45.594.133,58	f	120.038.882,43
Op Effecten	f	111.670.582,43		
Op Goederen en Spec.		8.388.300,—		120.038.882,43
Voorschotten a. h. Rijk				15.000.000,—
Munt en Muntmateriaal				
Munt, Goud	f	65.731.780,—		
Muntmat., Goud		377.441.997,71	f	443.173.777,71
Munt, Zilver, enz.		21.049.470,32		
Muntmat., Zilver				464.223.248,03
Belegging 1/5 kapitaal, reserves en pensioenfonds				25.321.973,75
Gebouwen en Meub. der Bank				5.200.000,—
Diverse rekeningen				28.480.719,21
	f			870.114.507,62
		Passiva.		
Kapitaal	f	20.000.000,—		
Reservefonds		7.106.550,55		
Bijzondere reserve		8.000.000,—		
Pensioenfonds		6.232.220,83		
Bankbiljetten in omloop		807.820.700,—		
Bankassignatiën in omloop		194.366,96		
Rek.-Cour. Het Rijk	f	—		
saldo's: Anderen		12.980.011,98		12.980.011,98
Diverse rekeningen				7.780.657,30
	f			870.114.507,62
Beschikbaar metaalsaldo	f	135.340.585,30		
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is				338.351.460,—

1) Waarvan in het buitenland f 23.890.447,18.
Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo 1)	Dek-kings-perc.
	Munt	Muntmat.				
12 Aug. '29	65.732	377.442	807.821	12.980	135.341	56 1/2
5 " '29	65.742	382.168	827.361	28.633	125.901	55
29 Juli '29	65.745	383.668	811.999	15.395	139.049	57
22 " '29	65.751	383.668	801.154	22.942	140.290	57
15 " '29	65.856	378.669	812.765	18.815	132.079	56
8 " '29	65.858	378.669	819.017	21.223	128.497	55
13 Aug. '28	67.404	367.521	795.802	36.904	291.029	55
25 Juli '14	65.703	398.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen 2)
12 Aug. 1929	76.305	17.000	120.039	135.545	28.481
5 " 1929	89.798	30.000	92.796	178.720	29.947
29 Juli 1929	62.981	—	97.058	177.722	28.911
22 " 1929	68.290	—	92.634	176.699	30.651
15 " 1929	70.992	—	102.614	176.135	33.798
8 " 1929	70.368	—	101.619	175.860	33.369
13 Aug. 1928	44.547	—	104.433	204.022	27.711
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	20.188	509

1) Sedert den bankstaat van 14 Jan. '29 weder op de basis van 2/5 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Discont.	Div. rekeningen 1)
6 Juli 1929	811	1.687	671	986	393
29 Juni 1929	810	1.648	621	982	393
22 " 1929	810	1.480	650	978	400
15 " 1929	811	1.519	649	976	354
8 " 1929	810	1.594	618	969	337
7 Juli 1928	986	1.597	632	829	456
5 Juli 1914	645	1.100	560	735	396

1) Sluitpost der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
10 Aug. 1929	171.700		309.700	59.700	23.940
3 " 1929	171.800		304.700	66.300	23.400
27 Juli 1929	170.000		301.900	52.200	28.360
13 Juli 1929	153.347	20.413	308.103	44.890	32.563
6 " 1929	153.453	21.499	308.098	44.013	34.108
29 Juni 1929	161.350	22.435	304.925	47.453	42.834
22 " 1929	161.429	21.454	304.670	43.483	42.834
11 Aug. 1928	172.941	14.421	319.402	52.722	38.512
13 Aug. 1927	184.297	18.141	329.885	55.039	125.809
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842 1)

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen 1)	Dek-kings-percentage
10 Aug. 1929		193.900		***	46
3 " 1929		190.200		***	46
27 Juli 1929		177.900		***	48
13 Juli 1929	10.832	27.006	112.432	30.798	49
6 " 1929	10.859	28.302	109.305	30.047	50
29 Juni 1929	10.265	27.825	104.173	27.236	53
22 " 1929	9.812	27.312	100.097	35.631	53
11 Aug. 1928	14.063	27.949	93.156	52.659	50
13 Aug. 1927	12.973	29.033	96.512	41.381	53
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	44

1) Sluitpost activa. 2) Basis 2/5 metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling. 1)

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities Disc. and Advances	Securities
7 Aug. 1929	141.432	376.203	23.978	6.835	24.329
31 Juli 1929	142.610	371.818	29.558	9.951	24.151
24 " 1929	150.700	367.332	42.134	9.427	23.673
17 " 1929	155.665	367.325	47.118	13.568	23.635
10 " 1929	155.712	368.840	45.655	16.182	23.467
3 " 1929	155.706	369.101	45.424	52.321	22.958
8 Aug. 1928	174.432		136.778		49.099
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek-kings-perc. 2)
			Bankers	Other Accounts		
7 Aug. '29	74.267	8.270	67.127	37.128	25.229	22 1/2 3/4
31 Juli '29	62.257	11.087	60.277	37.687	30.792	28 1/2
24 " '29	50.782	11.685	61.009	36.484	43.368	30 3/4 3/8
17 " '29	42.712	11.566	62.812	35.821	48.340	43 1/2 1/16
10 " '29	43.292	9.230	65.360	37.168	46.872	41 2/8 3/8
3 " '29	37.282	28.296	75.558	37.298	46.605	33
8 Aug. '28	29.062	12.914		104.531	57.404	48 1/2 1/16
22 Juli '14	11.005	13.736		42.185	29.297	52

1) Zie voor wijzigingen in de bankstaat de toelichting op blz. 1080 en 1081. 2) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud 1)	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen	Renteloos voorschot a. d. Staat
2 Aug. '29	38.110	122	7.302	26.659	18.544	2.403	3.200
26 Juli '29	37.300	214	7.325	26.053	18.524	2.353	3.200
19 " '29	36.786	408	7.334	26.258	18.508	2.415	3.200
12 " '29	36.661	554	7.318	25.997	18.487	2.457	3.200
3 Aug. '28	30.093	732	16.810	16.291	13.623	2.115	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen 2)	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort.k.	Parti-culieren
2 Aug. '29	5.769	1.727	65.679	6.263	6.483	5.935
26 Juli '29	5.769	1.538	64.135	5.889	6.290	7.421
19 " '29	5.769	1.413	64.110	6.012	6.042	6.450
12 " '29	5.769	1.414	64.554	5.854	6.166	5.844
3 Aug. '28	5.930	1.308	61.345	7.523	1.515	5.653
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

1) Bij de stabilisatie is de goudvoorraad gewaardeerd volgens de nieuwe waarde van den franc. 2) Sluitpost activa.

DUITSCHER RIJKSBANK.
Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buit. circ. banken 1)	Deviezen als goud-dekking	Ander wissels en cheques	Beleeningen
7 Aug. 1929	2.148,3	149,8	330,7	2.413,6	43,8
31 Juli 1929	2.148,3	149,8	333,9	2.621,2	109,1
23 " 1929	2.085,3	142,9	340,8	2.130,8	53,2
15 " 1929	2.036,2	142,9	351,9	2.399,9	173,4
6 " 1929	1.994,5	101,0	368,9	2.688,1	79,9
7 Aug. 1928	2.232,0	85,6	214,6	2.309,8	29,7
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effecten	Diverse Activa 2)	Circulatie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva
7 Aug. 1929	92,7	557,9	4.472,1	490,4	338,8
31 Juli 1929	92,9	518,5	4.725,5	515,9	338,3
23 " 1929	92,9	540,2	4.091,1	550,9	329,8
15 " 1929	92,9	516,8	4.347,5	614,9	331,2
6 " 1929	92,9	523,1	4.610,0	603,8	331,0
7 Aug. 1928	93,8	587,5	4.348,4	588,5	234,7
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,—	40,0

1) Onbelast. 2) W.o. Rentenbankscheine 7 Aug., 31, 23, 15, 6 Juli '29, 7 Aug. '28, resp. 38; 8,5; 37; 31; 13; 44 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data 1929	Goud		Goud en zilver b. d. schatkist	Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. ald. Staat voor ingetrokken markten	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in en wissels op het buitenl.						Schatkist	Partic.
8 Aug.	1013	486	44	803	47	346	2.618	30	60
1 "	1012	474	44	805	60	344	2.629	35	46
25 Juli	1012	451	44	781	48	347	2.554	26	75
18 "	1009	450	44	767	55	346	2.541	29	72
11 "	1009	458	—	799	56	—	2.561	16	86
9 Aug. 1) 1928.	803	473	44	546	57	380	2.190	17	69

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA:
FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In herdisc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
24 Juli '29	2.943,7	1.593,8	182,0	1.064,0	68,8
17 " '29	2.929,6	1.574,0	168,1	1.083,7	67,6
10 " '29	2.901,8	1.521,8	160,2	1.153,0	66,0
3 " '29	2.866,3	1.447,9	175,0	1.125,1	73,9
26 Juni '29	2.895,5	1.444,0	177,0	1.016,7	82,8
19 " '29	2.880,3	1.437,6	166,4	959,1	87,0
25 Juli '28	2.604,0	1.191,1	157,2	1.025,1	169,1

Data	Belegd in U.S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dekking-perc. 1)	Algem. Dekking-perc. 2)
24 Juli '29	145,7	1.780,4	2.402,1	161,4	70,3	74,7
17 " '29	153,1	1.801,2	2.394,0	161,5	69,8	73,8
10 " '29	136,1	1.833,0	2.359,7	158,8	69,2	73,0
3 " '29	141,4	1.736,3	2.437,9	158,6	68,6	72,9
26 Juni '29	149,5	1.658,5	2.419,7	158,6	71,0	75,3
19 " '29	139,5	1.649,2	2.368,7	158,4	71,6	75,8
25 Juli '28	207,6	1.606,6	2.346,1	143,0	64,3	69,9

1) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opelschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. 2) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Disconto's en beleen.	Belegingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
17 Juli '29	790	16.892	5.518	1.699	20.019	6.648
10 " '29	850	16.906	5.528	1.677	19.978	6.654
3 " '29	826	16.925	5.560	1.724	20.165	6.679
26 Juni '29	715	16.678	5.729	1.670	20.041	6.763
19 " '29	674	16.543	5.755	1.657	19.925	6.727
17 Juli '28	637	15.750	6.567	1.694	20.194	6.911

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN. 13 Augustus 1929.

In ons vorig weekbericht hebben wij nog melding kunnen maken van een prijsval voor tarwe van niet minder dan 10 a 11 dollarcenten per 60 lbs., welke op 6 Augustus voor tarwe plaats vond te Winnipeg en die het gevolg was in de allereerste plaats van regen, welke in Canada en het Noord-Westen der Vereenigde Staten gevallen was, terwijl ook het gebrek aan Europeesche vraag, dat trouwens weder met dien regenval samenhangt, tot die uitermate flauwe houding der markt had medegewerkt. Ook Chicago was op 6 Augustus veel lager. De prijsdaling bedroeg daar 6 a 7 dollarcent, doch ook op den vorigen dag, toen Winnipeg gesloten was, was de tarweprijs te Chicago reeds ongeveer 3 cent gedaald. De Argentijnsche termijnmarkten deden op 5 en 6 Augustus in sterke mate mede aan de verlaging der prijzen, die daar op deze 2 dagen tezamen ongeveer 1 peso per 100 KG. of circa 9 pCt. bedroeg. Na die zeer scherpe prijsdaling bestond er op het verlaagde prijsniveau in Europa wel wat meer kooplust en, ofschoon over het algemeen juist de zeer flauwe houding der markt in vele gevallen tengevolge had, dat er weinig zaken werden afgesloten, waren er toch ook koopers, die meenden gebruik te moeten maken van deze goedkope gelegenheid en die verwachtten, dat op zulk een sterke prijsdaling toch wel dadelijk weer eenige reactie zou volgen. Op het vasteland werd op 7 Augustus dan ook nogal wat Plata-tarwe en Hardwinter gekocht, evenals in Engeland, waar bovendien ook in Australische en Canadeesche soorten op bescheiden schaal zaken werden gedaan. Werkelijk zijn op 7 Augustus alle overzeesche termijnmarkten hooger geopend en te Chicago alsook in Argentinië bleef een vrij belangrijk herstel zich ook gedurende den geheelen dag handhaven. Te Winnipeg was dat echter lang niet in die mate het geval. Het herstel was daar slechts van weinig beteekenis, hetgeen er dus wel na de zeer sterke prijsdaling op wijst, dat in Canada de markt haar vasten grondtoon geheel verloren had. Nog duidelijker werd dat den volgende dag, toen de prijzen te Winnipeg weder terugvielen op het niveau van 6 Augustus en in Argentinië zelfs nog weder beneden dat peil daalden. De regenval in de Canadeesche Prairie-provincies was vrij algemeen geweest, doch in een groot gedeelte van het uitgestrekte gebied kwam de regen te laat, nadat de tarwe daar reeds rijp was en men op het punt staat, met het oogsten te beginnen. Slechts op een gedeelte van de te velde staande tarwe kan dus de regen nog invloed ten goede hebben gehad en de latere berichten wijzen er dan ook op, dat voor het latere gedeelte van den oogst de vooruitzichten door den regen beter geworden zijn. Overigens echter zal men uit het uitblijven van een herstel de gevolgtrekking maken, dat men in Canada tot het besef gekomen is, de prijzen wel wat al te zeer te hebben opgedreven. Waarschijnlijk zal daartoe ook de geringe omvang van den Europeeschen kooplust hebben bijgedragen, terwijl tevens de druk, welke uitging van de groote aanvoeren in de Vereenigde Staten van wintertarwe zich zal hebben doen gelden. Er wordt trouwens uit de Vereenigde Staten bericht, dat die aanvoeren wel wat zijn afgenomen, hetgeen dan misschien het gevolg zou zijn van de waarschuwing, die de regering te Washington gericht heeft tot de boeren om de wintertarwe niet al te snel ter markt te brengen, daar immers de gezamenlijke oogst van Canada en de Vereenigde Staten veel kleiner zal zijn dan in het vorige jaar. Eerst hebben de boeren zich aan die waarschuwing niet erg gestoord, omdat ze met graagte gebruik maakten van de gelegenheid om voor hun tarwe een zeer veel hooger prijs te maken dan eenigen tijd geleden mogelijk scheen. Maar nu schijnt dan tenslotte toch de waarschuwing eenige uitwerking te hebben gehad. Waarschijnlijk is dan ook hieraan toe te schrijven, dat de tarweprijzen zich te Chicago na 6 Augustus eenigszins hebben kunnen herstellen en dit herstel zich kon handhaven. Overigens bleef de vraag in Europa slecht en wachtte men op het Washingtonsche maandrapport, dat op 9 Augustus gepubliceerd zou worden en het Canadeesche oogstrapport, dat tegen 10 Augustus was aangekondigd. Daarbij waren in de afgelopen week de verschepingen van tarwe uit Argentinië buitengewoon groot. Ook bleef tarwe uit Hongarije en Zuid-Slavië in ruime mate aangeboden voor dalende prijzen, zonder echter in West-Europa veel belangstelling te ontmoeten. Dat in de oogstberichten uit Duitschland telkens sprake was van een kleinere tarwe-opbrengst dan in het vorige jaar en dit verschil volgens sommige dier berichten zelfs 15 a 20 pCt. zou zijn, maakte zeer weinig indruk. Te Rotterdam kwamen zelfs dagen voor, waarop zoo goed als geen enkele zaak in tarwe werd afgesloten,

hetgeen wel een buitengewoon groote uitzondering is en duidt op zeer geringe vraag. Het Washingtonsche maandbericht, dat op 9 Augustus gepubliceerd werd, kwam ongeveer overeen met de verwachtingen, daar het ramingen bevatte van 568 millioen bushels voor de wintertarwe en 205 millioen voor de zomertarwe. Tezamen met het zeer groote overschot van den vorigen oogst is dus de hoeveelheid tarwe, welke in het nieuwe seizoen beschikbaar zal zijn, lang niet onbevredigend. Prijsfluctuaties waren aan de termijnmarkten te Chicago² en Winnipeg van het Washingtonsche rapport nauwelijks het gevolg. Aan de Argentijnsche termijnmarkten was intusschen een aanzienlijk herstel ingetreden, doch in den stand van den Argentijnschen oogst kan daarvan nauwelijks de reden gelegen hebben, want uit het Zuiden der Provincie Buenos Aires, waar het meest over droogte geklaagd was, werd juist eenige regen, gerapporteerd. De streken in Argentinië, waar de droogte ernstige gevolgen dreigt te hebben, zijn niet groot, maar wel schijnt het vast te staan, dat er minder tarwe is uitgezaaid dan in het vorige jaar. Intusschen werd op 10 Augustus ook in Canada een officieel oogstrapport gepubliceerd. Op grond van de gegevens van dit rapport valt de opbrengst der Prairie-provincies te schatten op ongeveer 250 millioen bushels, wat natuurlijk wel zeer veel minder is dan de 511 millioen van het vorige jaar, maar in de eerste plaats is het rapport gebaseerd op de gegevens van 1 Augustus, terwijl het juist na dien tijd in Canada vrij algemeen geregend heeft en bovendien werd onlangs de opbrengst op vrij wat minder dan 250 millioen bushels geraamd. Alle overzeesche termijnmarkten waren dan ook op 12 Augustus voor tarwe vrij wat lager, waartoe nog bijdroeg, dat er een op 300 millioen bushels verhoogde particuliere raming van den tarwe-oogst der Prairie-provincies verscheen en de nog groote aanvoeren van wintertarwe in de Vereenigde Staten de markt weer drukten. Chicago kwam weer op het peil van 6 Augustus en sloot dus op 12 Augustus ongeveer 7 dollarcent per 60 lbs. lager dan op den 5den. Winnipeg sloot lager dan op 6 Augustus en 11 à 12 cent lager dan op den 4den (op 5 Augustus was Winnipeg gesloten). Buenos Aires bracht op 12 Augustus slechts weinig prijsverlaging, doch te Rosario bedroeg de verlaging ongeveer 20 centavos. Het slot was aan deze markten 30 à 45 centavos per 100 KG. lager dan een week tevoren, toen juist een verlaging van 35 à 45 centavos had plaats gevonden.

Rogge is in Noord-Amerika in het begin der week flauw geweest. Te Chicago trad dan ook op 6 Augustus een vrij sterke prijsverlaging in, doch later herstelde zich de markt op dezelfde wijze als voor tarwe het geval geweest is, en tot 10 Augustus trad verder weinig verandering meer in. Het Washingtonsche oogstbericht schatte de opbrengst van rogge in de Vereenigde Staten op 41 millioen bushels, hetgeen ongeveer overeenkomt met den oogst van het vorige jaar. Op 12 Augustus was echter te Chicago ook rogge zeer flauw en 3. à 4½ dollarcent per 56 lbs. lager dan een week tevoren. In Europa is voor overzeesche rogge de belangstelling nog altijd gering. In Duitschland en ook in Nederland is het oogsten der nieuwe rogge in vollen gang en de resultaten beloven bevredigend te worden, al wordt dan ook voor rogge in beide landen een kleinere opbrengst verwacht dan de enorme hoeveelheid van het vorige jaar. Nieuwe rogge wordt uit Duitschland geregeld voor export aangeboden, doch vraag daarvoor is in de naburige landen nog gering. Ook uit Zuid-Oostelijk

Europa is rogge geregeld te koop en de prijzen voor Hongaarsche rogge op aflading in de eerstvolgende maanden hebben in den loop der week nogal eenige verlaging ondergaan, zonder echter dat dit naar West-Europa tot zaken heeft geleid.

Maïs heeft zich in deze week na de aanzienlijke prijsdaling, welke op 5 Augustus aan de termijnmarkten te Buenos Aires en Rosario had plaats gevonden en ook in Europa ten volle tot uiting was gekomen in de daar bedingbare prijzen, slechts in enkele opzichten weder wat hersteld. In Argentinië is namelijk een gedeelte van de zoo even bedoelde prijsdaling wel weder ingehaald, en Plata-maïs op aflading wordt dan ook door verschepers goed op prijs gehouden. Zij slagen er echter slechts bij uitzondering in om die prijzen te maken, omdat door de tweede-hand voortdurend lager wordt aangeboden. Daarbij verkeert in verschillende landen van West-Europa de markt voor stoomende maïs in gedrukte stemming, omdat juist in de afgelopen en de nu volgende week veel maïs in verschillende Europeesche havens arriveert en bovendien in de afgelopen week de Argentijnsche maïsverschepingen van buitengewoon grooten omvang zijn geweest. De naar Europa onderweg zijnde hoeveelheid is vrijwel onveranderd gebleven en bij een verschepingscijfer uit Argentinië van niet minder dan 911 millioen quartens blijkt wel, dat zeer veel maïs in Europa moet zijn aangekomen. In Nederland is de kooplust voor aankomende partijen slechts gering en zaken daarin kunnen slechts aanzienlijk beneden Argentijnsche pariteit tot stand komen. Voor maïs op latere verscheping ondervindt de markt voortdurend den invloed van de uitstekende oogstvooruitzichten in Zuid-Oostelijk Europa, zoodat Donau-maïs geregeld veel lager dan Plata-maïs ter verscheping in de wintermaanden wordt aangeboden, zonder echter, dat zaken van beteekenis mogelijk zijn. Ook Zuid-Afrika is concurrerend met maïs aan de markt, doch ook in Zuid-Afrikaansche maïs zijn zaken slechts klein. In Noord-Amerika is maïs in het begin der week vast geweest, doch later trad een herstel in, dat zich ook na publicatie van het Washingtonsche maandbericht handhaafde, omdat volgens de in dit rapport vervatte opbrengstraming van 2741 millioen bushels deze niet groot is en na 1 Augustus de weersomstandigheden nog al eens weinig gunstig zijn geweest. Op 12 Augustus was te Chicago onder den invloed der andere graansoorten echter ook maïs flauw. September (oude oogst) sloot nog 1½ dollarcent per 56 lbs. lager dan een week tevoren, doch December was 2½ lager. Aan de Argentijnsche termijnmarkten zijn de maïsprijzen sedert de zeer flauwe markt van 5 Augustus 20 à 30 centavos per 100 KG. gestegen en gedurende de laatste dagen nog kwam een gedeelte van die prijsstijging tot stand. Europa stoorde zich daaraan echter weinig, behalve nu en dan Engeland. Speciaal in Nederland echter was de maïsmarkt zeer weinig levendig en op den 12den was zij onder den druk der groote hoeveelheden, die naar Rotterdam onderweg zijn, zelfs flauw.

De gerstmarkt bevond zich aanvankelijk sterk onder den invloed van den zeer grooten oogst in Roemenië. Er kwamen echter in Roemeensche gerst niet veel zaken tot stand, behalve op 6 Augustus, toen naar de Noord-Duitsche havens een vrij belangrijke omzet werd bereikt. Op den volgende dag werd plotseling voergerst uit de Vereenigde Staten zeer laag aangeboden, hetgeen speciaal naar Nederland tot veel zaken heeft geleid. In enkele gevallen waren hiervan ook afdoeningen in Roemeensche gerst tot verlaagde prijzen het gevolg, doch daarna werden de Noord-

N.V.

INDUSTRIEELLE DISCONTO MAATSCHAPPIJ

AMSTERDAM

LONDEN

BERLIJN

PARIJS

KOPENHAGEN

MAATSCHAPPELIJK KAPITAAL / 25.000.000.—

VOLGESTORT GEPLAATST EN RESERVES / 13.400.000.—

Financiering van den afzet van industrieele producten.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	4/10 Aug. 1929	Sedert 1 Jan. 1929	Overeenk. tijdvak 1928	4/10 Aug. 1929	Sedert 1 Jan. 1929	Overeenk. tijdvak 1928	1929	1928
Tarwe	44.382	1.107.147	1.286.030	2.449	78.382	42.385	1.185.529	1.328.415
Rogge	2.819	138.518	135.244	—	400	—	138.918	135.244
Boekweit	633	13.715	12.562	50	190	—	13.905	12.562
Maïs	19.869	441.247	571.032	560	107.913	121.310	549.160	692.342
Gerst	6.844	264.308	216.294	454	3.137	3.540	267.445	219.834
Haver	1.731	130.562	121.500	—	2.746	383	133.308	121.883
Lijnzaad	3.130	103.955	115.514	559	212.840	226.137	316.795	341.651
Lijnkoek	5.169	146.947	118.968	—	250	1.184	147.197	120.152
Tarwemeel	1.770	53.311	69.028	—	17.209	24.081	70.520	93.109
Andere meelsoorten	300	11.352	7.455	—	—	—	11.352	7.455

Amerikaansche prijzen aanzienlijk verhoogd en tevens bleek toen ook Roemenië minder flauw en werden daar de vraagprijzen verhoogd. Voor beide gerstsoorten heeft dat tot een vermindering der zaken geleid, ofschoon in Nederland ook in de tweede helft der week toch wel in beperkte mate tot eenigszins gestegen prijzen Noord-Amerikaansche voergerst verhandeld werd. Ruim is ook het aanbod van gerst uit Noord-Afrika, dat tot dalende prijzen aan de markt was, doch de kooplust daarvoor is in den laatsten tijd niet groot. Het Washingtonsche maandbericht bevatte voor gerst een oogstraming van 304 miljoen bushels, hetgeen wel minder is dan een maand geleden en sterk ten achter blijft bij de 357 miljoen bushels van het vorige jaar, maar er is nog veel overgebleven van den vorigen oogst en 304 miljoen bushels is nog een zeer groote hoeveelheid in vergelijking met vroegere jaren. De kooplust voor gerst is dan ook na de publicatie van dit bericht slecht geworden en te Minneapolis en te New York daalde de prijs. De prijzen, die uit Amerika voor voergerst worden gevraagd, waren echter op 12 Augustus nog aanzienlijk hooger dan het peil, waarop in het begin der week naar Nederland zaken werden gedaan. Winnipeg is na een aanzienlijke prijsdaling, welke in het begin der week plaats vond, later weer iets vaster geweest, doch op 12 Augustus was de markt voor gerst daar zeer flauw en ruim 4½ dollarcent per 48 lbs. lager dan op den 4den. Ook Minneapolis zakte weder in en op den 13den werd Amerikaansche gerst aanzienlijk lager in Europa aangeboden. De offertes waren maar weinig hooger meer dan de prijzen, waartoe op 6 Augustus zoo veel zaken zijn gedaan.

In haver komen uit Noord-Amerika nog geen zaken weer tot stand, omdat de prijzen zich daar nog te hoog bevinden voor verkoopen naar Europa. In Argentinië zijn de haverprijzen echter nog al wat gedaald en in Engeland werden vrij geregeld kleine hoeveelheden Plata-haver gekocht. Voor West-Europa is overigens vooral de nieuwe Duitse en Poolsche oogst van beteekenis. Nieuwe haver uit deze landen is in den loop der week telkens goedkoop aan de markt gekomen. Aanvankelijk werden daarin ook op aflading in de maanden September en October vooral naar Engeland zaken gedaan, terwijl naar Nederland de afdoeningen slechts klein bleven. Tenslotte echter heeft men tot opnieuw gedaalde prijzen op 12 Augustus ook in Nederland in ruimere mate nieuwe Noord-Duitse haver gekocht. Voor andere soorten blijft de afzet in Nederland onbevredigend en tengevolge van de lage prijzen, waartoe Duitse haver te koop is, staan alle Noord-Amerikaansche soorten in Nederland zeer veel lager genoteerd dan in die uitvoerlanden. Op 12 Augustus was daar ook haver flauw en vrij wat lager.

SUIKER.

De verschillende suikermarkten waren de afgelopen week kalm gestemd met afbrokkelende prijzen. Nieuwe gezichtspunten deden zich niet voor.

In Amerika bleef de prijs voor Ruwsuiker nog gehandhaafd op 2½ d.e. c. & fr. tot welken prijs 25.000 tons werden afgedaan.

Het prijsverloop op de termijnmarkt was als volgt:

	Loco	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Juli
Slot voorafg. week	3.89	2.17	2.25	2.30	2.36	2.42
Opening verslagweek	3.89	2.16	2.25	2.29	2.36	2.42
Slot verslagweek	3.77	2.05	2.17	2.23	2.30	2.37

De ontvangsten in de Atlantische havens der V. S. bedroegen deze week 69.000 tons, de versmeltingen 72.000 tons tegen 71.000 tons in 1928 en de voorraden 642.000 tons tegen 455.000 tons.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1929	1928	1927
	Ton	Ton	Ton
Cubaansche prod.	5.156.315	4.037.833	4.508.521
Consumptie	87.789	76.974	88.521
Weekontv. afscheephavens...	36.775	46.503	40.637
Totaal sedert 1 Jan.	4.304.658	3.181.815	3.595.653
Weekexport	105.081	80.228	102.715
Totale export sedert 1 Jan. ...	3.324.405	2.199.823	2.659.522
Voorraad afscheephavens....	978.543	983.033	949.397
Voorraad binnenland	765.578	779.044	824.347

In London bleef de termijnmarkt kalm gestemd en sloot op ongeveer 3 d. lagere prijzen. De laatste noteringen op de Ruwsuikermarkt waren:

Aug. Sh. 8/1½; Sept. Sh. 8/1½; Dec. Sh. 8/6; Maart Sh. 8/9¼; Mei Sh. 9/1½.

Op Java hebben de afgelopen week geen verkoopen door de V.I.S.P. plaats gehad, terwijl de markt voor tweedehands-suiker in eene prijshoudende stemming verkeerde. De slotnoteringen luiden als volgt:

Superieur ready en Augustus f 12,62½; Superieur September f 12,75; Superieur October f 12,87½; Hoofdsuiker ready f 11,50.

De afschepingen gedurende de maand Juli bedroegen ongeveer 320.000 tons.

Hier te lande brokkelden de prijzen op de termijnmarkt af, in sympathie met de buitenlandse markten. Het slot was prijshoudend met de volgende noteringen: Aug. f 12¾; Dec. f 13¾; Mrt. f 13½; Mei f 13¾/8. De omzet bedroeg 7300 tons.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons.
Manchester, d.d. 7 Augustus 1929.

De katoenbeurs te New York is iederden dag open geweest, als gewoonlijk, terwijl die te Liverpool op Zaterdag en Maandag gesloten was. Prijzen waren aan beide zijden van den Atlantischen Oceaen gisterenavond vast en toonden weinig verandering bij een week geleden. Weerberichten luiden van dag tot dag verschillend. Het eerste Gouvernement's conditierapport met productie-schatting moet morgen verschijnen.

Egyptische katoen is eveneens vast; het rapport omtrent de beplante oppervlakte geeft een toename bij verleden jaar van 100.000 feddans aan, terwijl de vooruitzichten wat den oogst betreft in verschillende streken uiteenloopen. In verband met den tegenwoordigen toestand in de industrie, zijn de vorige week slechts 13.000 balen looo verkocht.

De markt voor Amerikaansch garen wordt geheel beheerscht door het stilliggen van de fabrieken. De heropening op gisteren na de korte vacantie was uitgesproken lusteloos en orders van die afnemers, welke nog niet bij de uitsluiting betrokken zijn, waren zeer schaarsch. Nederland toont belangstelling voor aanwezige voorraden en geeft orders, doch hoewel enkele spinners met hun prijzen aan den lagen kant zijn, gaan over het algemeen de prijzen naar boven. In Egyptische soorten gaat voor het binnenland slechts weinig om; het kleine percentage weverijen, die nog niet stilliggen, blijken op het oogenblik voldoende voorraad te hebben. De spinners, die buiten de Federatie staan, zetten hunne fabrieken dan ook meer en meer stop. Het vakverbond van werklieden, werkzaam in het spinnerij-bedrijf, verwierp op zijn vergadering van jl. Maandag het voorstel van zijn bestuursleden om met de werkgevers omtrent een loonsverlaging in onderhandeling te treden. Dit besluit met dat van de organisaties van krassenarbeiders en wevers, beteekent dat de drie voornaamste vakbonden het met elkander eens zijn. Op het oogenblik staat de kwestie dus op het doode punt en welke stappen in de naaste toekomst genomen zullen worden, om te trachten tot een accordé te geraken, is nog niet duidelijk.

Zooals boven gezegd, wijst niets er nog op, dat de arbeid spoedig hervat zal worden; een gevolg hiervan is dat ook in de doekmarkt weinig omgaat. Aan den anderen kant schijnt er van de zijde der overzeesche markten meer bereidheid te bestaan om een stakings-clausule toe te staan, waardoor enkele orders tot afsluiting zijn gekomen. Prijzen zijn bewonderenswaardig vast. In Calcutta is klaarblijkelijk belangstelling voor dhooties en hierin werden dan ook tegen het eind der vorige week enkele orders genoteerd. Behalve dit laatste is er weinig te rapporteeren. Iedereen hoopt, dat de tegenwoordige crisis van korten duur zal zijn en dat eerlang de onderhandelingen zullen worden hervat, teneinde zoo spoedig mogelijk tot overeenstemming te komen.

Liverpoolnoteeringen Oost. koersen 30 Juli 6 Aug. 31 Juli 7 Aug. T.T. op Br.-Indië 1/5 1/5 1/5 F.G.F. Sakellaridis 17,10 17,05 T.T. op Hongkong 1/11 1/11 1/11 G.F. No. 1 Oomra 6,80 6,75 T.T. op Shanghai 2/4 2/4 2/4 Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens. (In duizendtallen balen).

	1 Aug. '28 tot 2 Aug. '29	Overeenkomstige periode	
		1/3 Aug. '28	1927
Ontvangsten Gulf-Havens.	9394	25	33
„ Atlant. Havens			
Uitvoernaar Gr. Brittannië	1881	11	4
„ „ 't Vasteland etc.	4767	55	26
„ „ Japan.....	1602	35	16

Voorraden. (In duizendtallen balen).

	2 Aug. '29	Overeenkomstig tijdstip	
		1928	1927
Amerik. havens.....	517	545	894
Binnenland	198	302	379
New York	138	58	212
New Orleans	42	144	233
Liverpool	371	443	852

KOFFIE.

De stemming was in de afgelopen week bepaald flauw, tengevolge van de bijna regelmatig van dag tot dag lager afkomende aanbiedingen van Santos. Niet alleen daalden de kost- en vracht-offertes dezer soort in de afgelopen acht dagen ongeveer 3/- à 3/6 per cwt., doch bovendien werden biedingen van 1/- en zelfs van meer in vele gevallen door verscheperen aangenomen. Dat deze houding van

het grootste productieland een drukkenden invloed uitoefende op Europa en op Amerika, ligt voor de hand. Hier kwam nog bij, dat berichten over regen in de koffie-districten van Brazilië de vooruitzichten voor den volgende oogst nog gunstiger maakten, in zoover daardoor althans het gevaar, dat de oogst door droogte zou te lijden krijgen, werd afgewend, terwijl vorst, welke in enkele gedeelten van Brazilië een dezer dagen in lichten graad is opgetreden, zich in de koffie-producerende Staten niet heeft vertoond. Tenslotte werd het reeds bestaande wantrouwen versterkt door geruchten omtrent plannen tot consignering door Brazilië van groote hoeveelheden Santos koffie naar de consumptie-markten, hoewel bevestiging dezer geruchten tot nu toe niet is afgekomen.

De aanbiedingen van Rio bleven voor een deel onveranderd en voor een ander deel daalden zij slechts ongeveer -/6 per cwt. Nederlandsch-Indië is echter met ongewasschen Robusta 1 à 1 1/2 ct. lager dan een week geleden en gewasschen Robusta ongeveer 1 1/2 ct.

Aan de termijnmarkt liepen de noteeringen regelmatig terug en bij het afsluiten van dit bericht zijn zij alhier voor September 2 1/2 ct. en voor de andere maanden 1 1/2 à 2 1/2 ct. lager dan een week geleden.

De officieele loco-noteering van Superior Santos werd alhier verlaagd van 62 op 61 ct. per 1/2 KG., terwijl die van Robusta nog steeds op 54 ct. gehandhaafd bleef.

Een uitvoerig rapport, opgemaakt door een der bekendste koffie-firma's te New-York en dezer dagen alhier ontvangen, meldt dat een der firmanten een inspectie heeft gemaakt en dat hij verbaasd stond over den buitengewoon gunstigen toestand, waarin de koffieboomen bijna overal in Sao Paulo verkeerden en dat ook duidelijk zichtbaar was, dat thans, veel meer dan vroeger, door de planters aandacht wordt geschonken aan de kwaliteit. Dit laatste is hoofdzakelijk het gevolg van den reeds vroeger te dezer plaatse besproken maatregel van het Instituut tot Permanente Verdediging van de Koffie, volgens welke de oogst van elken planter, in twaalf gelijke deelen over het geheele oogstjaar verdeeld, ter verzending zal komen. Hierdoor is de in vorige jaren meestal gemaakte haast bij de bereiding en verzending van den nieuwen oogst, thans onnoodig en nutteloos geworden. Wat de opbrengst betreft, deelt de berichtgever mede, dat de indertijd door het Gouvernement van Sao Paulo bekend gemaakte raming voor den loopenden oogst van 13 3/4 miljoen balen algemeen als te laag wordt beschouwd en dat er zelfs kringen zijn, waarin gesproken wordt van een raming van 16 miljoen balen voor Sao Paulo alleen, waarbij dan nog 1 à 1 1/2 miljoen balen zouden

STATISTISCH OVERZICHT

Jaargmidd.	TARWE Hard Winter No. 2 loco Rotterdam/ Amsterdam per 100 K.G.		ROGGE American No. 2) loco Rotterdam per 100 K.G.		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST Amer. No. 2) loco Rotterdam per 2000 K.G.		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.		STEENKOLEN Westfaalsche/ Hollandsche bunkerkolen, ongezeefd f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude 33 t/m 33.90 Bé s.g. per barrel		IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlesbrough per Eng. ton		KOPER Standaard Locoprijzen - Londen per Eng. ton	
	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	\$	%	Sh.	%	£	%
1925	17,20	100,0	13,07 ⁵	100,0	231,50	100,0	236,00	100,0	462,50	100,0	10,80	100,0	1,68	100,0	73/-	100,0	62.1/6	100,0
1926	15,90	92,4	11,75	89,9	174,25	75,3	196,75	83,4	360,50	77,9	17,90	165,74	1,89	112,5	86/6	118,5	58.1/-	99,9
1927	15,22 ⁵	88,5	12,50	95,6	165,00	71,3	222,25	94,2	362,50	78,4	13,35	123,7	1,75	104,2	85/6	117,3	55.7/6	99,8
Januari	15,22 ⁵	88,5	12,50	95,6	165,00	71,3	222,25	94,2	362,50	78,4	13,35	123,7	1,75	104,2	85/6	117,3	55.7/6	99,8
Februari	15,05	87,5	12,70	97,1	164,50	71,1	219,25	92,9	354,75	76,7	11,25	104,2	1,26	75,0	81/-	111,0	55.17/-	99,8
Maart	14,80	86,0	12,82 ⁵	98,1	173,00	74,8	237,50	100,6	351,50	76,0	11,00	101,9	1,22	72,6	80/-	109,6	55.2/6	99,8
April	15,75	91,6	13,57 ⁵	103,8	172,75	74,6	258,25	109,4	373,75	80,8	10,95	101,4	1,22	72,6	74/-	101,4	54.14/-	99,8
Mei	15,60	90,7	13,20	101,0	175,25	75,8	246,00	104,2	372,75	80,6	11,00	101,9	1,22	72,6	70/-	95,9	54.2/6	99,8
Juni	15,10	87,8	12,05	92,2	171,50	74,1	235,75	99,9	367,75	79,5	11,10	102,8	1,22	72,6	70/-	95,9	53.19/-	99,8
Juli	14,87 ⁵	86,5	11,45	87,6	178,50	77,1	252,50	107,0	368,25	79,6	11,05	102,3	1,22	72,6	69/-	94,5	55.5/6	99,8
Augustus	14,70	85,5	12,15	92,9	179,50	77,5	233,25	98,8	369,50	79,9	10,90	100,9	1,22	72,6	65/-	89,0	54.13/-	99,8
September	13,72 ⁵	79,8	11,45	87,6	178,75	77,2	230,50	97,7	359,00	77,6	10,90	100,9	1,22	72,6	65/-	89,0	55.5/-	99,8
October	13,45	78,2	12,12 ⁵	92,7	184,75	79,8	233,25	98,8	349,75	75,6	10,65	98,6	1,22	72,6	65/-	89,0	59.1/-	99,9
November	13,40	77,9	12,57 ⁵	96,2	201,00	86,8	246,25	104,3	348,25	75,3	10,60	98,1	1,22	72,6	65/-	89,0	60.2/-	99,9
December	13,50	78,5	12,70	97,1	207,50	89,6	247,75	105,0	361,00	78,0	10,30	95,4	1,22	72,6	65/-	89,0	62.-/-	99,9
1928	13,80	80,2	12,87 ⁵	98,5	226,50	97,8	243,75	103,3	361,00	78,0	10,00	92,6	1,21	72,0	65/-	89,0	61.12/-	99,9
Januari	14,60	84,9	14,00	107,1	240,75	104,0	255,75	108,4	350,75	75,8	9,95	92,1	1,19	70,8	65/6	89,7	61.3/6	99,9
Februari	15,30	88,9	14,97 ⁵	114,5	239,50	103,5	261,00	110,6	358,25	77,5	10,05	93,1	1,19	70,8	66/-	90,4	61.14/6	99,9
Maart	15,30	88,9	15,47 ⁵	118,4	238,50	103,0	260,75	110,5	372,00	80,4	10,60	98,1	1,19	70,8	66/-	90,4	62.15/-	99,9
April	14,37 ⁵	83,6	14,27 ⁵	109,2	234,00	101,0	252,50	107,0	365,25	79,0	10,10	93,5	1,19	70,8	66/-	90,4	63.17/-	99,9
Mei	14,25	82,8	13,07 ⁵	100,0	246,75	106,6	241,00	102,1	359,75	77,8	10,10	93,5	1,19	70,8	66/-	90,4	62.18/-	99,9
Juni	12,00	69,8	12,62 ⁵	96,6	214,75	92,8	226,75	96,1	350,75	75,8	10,05	93,1	1,21	72,0	66/-	90,4	62.10/6	99,9
Augustus	11,65	67,7	11,57 ⁵	88,5	198,75	85,9	198,25	84,0	350,75	75,8	10,00	92,6	1,21	72,0	66/-	90,4	63.8/-	99,9
September	12,27 ⁵	71,4	12,27 ⁵	93,8	218,50	94,4	189,50	80,3	366,00	79,1	9,95	92,1	1,19	70,8	66/-	90,4	65.12/-	99,9
October	12,32 ⁵	71,7	12,07 ⁵	92,4	227,25	98,2	185,50	78,6	386,25	83,5	10,20	94,4	1,18	70,2	66/-	90,4	67.18/-	99,9
November	12,30	71,5	11,90	91,0	220,25	95,1	180,50	76,5	373,75	80,8	10,10	93,5	1,18	70,2	66/-	90,4	70.3/-	99,9
December	12,35	71,8	12,20	93,3	231,50	100,0	194,25	82,3	365,00	78,9	10,10	93,5	1,16	69,0	66/-	90,4	75.10/6	99,9
1929	12,72 ⁵	74,0	12,65	96,7	236,00	101,9	194,75	82,5	357,25	77,2	12,90	119,4	1,11	66,1	66/6	91,1	78.-/6	12,1
Januari	12,65	73,5	12,62 ⁵	96,6	233,00	100,6	191,75	81,3	359,00	77,6	12,00	111,1	1,11	66,1	67/-	91,8	89.8/-	14,1
Februari	12,12 ⁵	70,5	11,62 ⁵	88,9	218,00	94,1	185,25	78,5	373,25	80,7	11,05	102,3	1,11	66,1	68/-	93,2	82.17/6	14,1
Maart	11,12 ⁵	64,1	10,57 ⁵	80,9	198,25	85,6	177,50	75,2	363,50	78,6	11,15	103,3	1,16	69,0	69/6	95,2	75.4/6	12,1
April	10,87 ⁵	63,2	10,20	78,0	193,50	83,6	171,25	72,6	355,25	76,8	11,25	104,2	1,30	77,4	71/-	97,3	74.11/-	12,1
Mei	12,80	74,3	11,20	85,6	218,50	94,4	191,25	81,0	415,50	89,8	11,25	104,2	1,30	77,4	72/6	99,3	72.12/6	1,1
Juni	13,30	77,3	11,00	84,1	206,00	89,0	192,00	81,4	466,00	100,8	11,25	104,2	1,30	77,4	72/6	99,3	73.12/6 ⁵	1,1
Juli	12,85	74,0	10,90	83,4	205,00	88,6	184,00	78,0	441,00	95,3	11,25	104,2	1,30	77,4	72/6	99,3	73.15/-	1,1

*) Men zie voor de toelichting op dezen staat de nummers van 8 en 15 Augustus 1928 (No. 658 en 659) pag. 689/90 en 709. *) = Western vóór de invoering * Manitoba No. 3. † Zuid-Russische.

moeten worden gerekend, afkomstig uit den Staat Minas Geraes en gewoonlijk in den loop van het oogstjaar over Sao Paulo en Santos verzonden. Deze belangrijke toename van de opbrengst van Sao Paulo zou, behalve aan het gunstige weder in de eerste helft van het jaar, te danken zijn aan de omstandigheid, dat een zeer groote hoeveelheid jonge boomen ditmaal begint vrucht te dragen. Ten opzichte van Parana luidt het rapport, dat de ramingen van den oogst van dit jaar uiteen loopen van 500.000 tot 900.000 balen en dat tengevolge van een overeenkomst tusschen de Staten Sao Paulo en Parana bovendien nog 300.000 balen Sao Paulo-koffie in dit seizoen over Parana zullen worden verzonden. De vooruitzichten voor belangrijke uitbreiding van de productie in den Staat Parana zouden buitengewoon gunstig zijn.

In den loop van September zal een bijeenkomst plaats hebben van de leiders der koffie-produceerende Staten van Brazilië ter bespreking van de verdere plannen „tot verdediging van het artikel“. Een der voorstellen, welke dan in behandeling zullen komen, betreft het overbrengen van de macht tot vaststelling van de te exporteerende kwantiteit der verschillende Staten naar het Federale Gouvernement te Rio. Voorloopig werden reeds maatregelen genomen om de zeer groote hoeveelheden welke van dezen oogst in het binnenland tijdelijk zullen moeten worden achtergehouden, te kunnen opslaan. Daartoe worden overal nieuwe pakhuizen gebouwd en de bestaande uitgebreid. Uit alles blijkt, dat Brazilië vast besloten blijft om te doen wat mogelijk is, ten einde de tot nu toe gevolgde prijspolitiek te handhaven, al zal voor de financiering van den in elk geval buitengewoon grooten loopenden oogst enorm veel geld noodig zijn en al is de rente, die daar te lande betaald moet worden, tengevolge van algemeene geldschaarste nog altijd zeer hoog (de bewuste berichtgever vermeldt, dat zakenlieden meestal 12 pCt. aan hunne banken hebben te betalen en dat daarbij dan dikwerf nog een commissie komt van ongeveer ¼ pCt. per maand). In elk geval schijnt het Instituut in de laatste dagen reeds bij een consortium van Fransche banken een leening van frs. 250 miljoen te hebben gesloten.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verschepping zijn thans ongeveer 90/6 a 93/- per cwt. en van dito Prime ongeveer 94/- a 97/6, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verschepping, bedragen 69/3 a 70/-.

Van Robusta op aflading van Nederlandsch-Indië zijn de prijzen in de eerste hand op het oogenblik:

Palembang Robusta, Augustus-verschepping, 34½ ct.; Palembang Robusta, September-verschepping, 34 ct.; Benko-

len Robusta, Augustus-verschepping, 35 ct.; Mandheling Robusta, Augustus-verschepping, 38 ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Augustus-verschepping 46½ ct., alles per ½ KG., cif., uitgeleverd gewicht, netto contant.

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Sept.	Dec.	Maart	Mei
12 Aug.	\$ 13,76	\$ 13,10	\$ 12,70	\$ 12,42
5 "	" 14,20	" 13,63	" 13,22	" 12,89
29 Juli	" 14,42	" 13,96	" 13,55	" 13,19
22 "	" 14,28	" 13,91	" 13,52	" 13,27

Rotterdam, 13 Augustus 1929.

Statistiek der firma G. Duuring & Zoon.

Zichtbare voorraad, op 1 Juli in duizenden balen.

	1929	1928	1927	1926	1925
Voorraad in Europa...	2.185	2.188	1.762	1.574	1.688
Stoomend (Brazilië ..	481	549	500	410	488
n. Europa (Oost-Indië.	61	104	46	44	17
	2.727	2.841	2.308	2.028	2.193
Voorraad Ver. Staten	700	861	788	647	713
Stoomend (Brazilië ..	399	520	510	418	441
Ver. Staten (Oost-Indië	10	—	—	—	—
	3.836	4.222	3.606	3.093	3.347
Voorr. in Pernambuco	1	1	—	—	—
" " Bahia	13	25	19	21	23
" " Victoria. ..	49	96	7	—	—
" " Rio de Janeiro	265	281	253	242	78
" " Santos	1.158	1.096	.835	1.215	1.637
" " Paranagua. .	16	8	—	—	—

Totaal *5.338 *5.729 *4.720 *4.571 *5.085

Op 1 Juni *5.346 *5.438 *4.631 *4.449 *5.228

* Niet inbegrepen de binnel. voorraden in Brazilië.

De binnenlandsche voorraden te

	Santos	Rio de Janeiro
1 Juni 1925	2.403.000 balen	
1 Juli 1925	1.786.000 "	
1 Juni 1926	3.144.000 "	
1 Juli 1926	2.833.000 "	
1 Juni 1927	2.810.000 "	
1 Juli 1927	3.312.000 "	
1 Juni 1928	11.714.000 "	1.154.000 balen
1 Juli 1928	11.672.000 "	1.180.000 "
1 Juni 1929	9.084.000 "	116 000 "

IN GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾

TIN		KATOEN		WOL		WOL		RUBBER ⁴⁾		SUIKER		KOFFIE		THEE		Indexcijfer		Indexcijfer	
ocoprijzen		for Middling		gekamde		gekamde		Standaard		Witte kristal-		Robusta		Af. N.-I. thee.		v/h. Centr. B.		van The	
onden per		New York		Australische,		Australische,		Ribbed Smoked		suiker loco		Locoprijzen		Java- en Suma-		v. d. Stat.,		Economist,	
Eng. ton		per lb.		Merino, 64's Av.		Crossbred Colonial		Sheets		R'dam/A'dam.		Rotterdam		en Suma-		herleid		herleid	
				loco Bradford		Carded,		per lb.		per 100 K.G.		per ½ K.G.		p. ½ K.G.		van 1913 = 100		tot 1925 = 100	
				per lb.		50's Av. loco		per lb.								tot 1925 = 100		tot 1925 = 100	
£	%	§ cts.	%	pence	%	pence	%	Sh.	%	fl.	%	cts.	%	cts.	%	100,0	%	100,0	%
1.17/-	100,0	23,25	100,0	55,00	100,0	29,50	100,0	2/11,625	100,0	18,75	100,0	61,375	100,0	84,5	100,0	100,0		100,0	
0.17/6	111,1	17,55	75,5	47,25	85,9	24,75	83,9	2/-	67,4	17,50	93,3	55,375	90,2	94,25	111,5	93,2		92,9	
0.13/6	114,4	13,45	57,5	45,00	81,8	25,25	85,6	1/7,375	54,4	22,00	117,3	50	81,5	71	84,0	93,5		88,9	
0.8/6	118,2	14,15	60,6	46,25	84,1	26,00	88,1	1/7,125	53,7	21,125	112,7	48,75	79,4	71,25	84,3	94,2		89,9	
2.15/-	119,4	14,25	61,3	47,75	86,8	26,50	89,8	1/8,25	56,8	20,625	110,0	48	78,2	70	82,8	92,9		89,2	
1.1/-	116,1	14,75	63,4	47,50	86,4	26,25	89,0	1/7,875	55,8	20,25	108,0	48	78,2	72,25	85,5	92,3		88,7	
0.12/-	112,9	16,15	69,5	47,00	85,5	26,00	88,1	1/7,75	55,4	20,25	108,0	47	76,6	86,5	102,4	93,5		90,4	
0.9/6	113,2	16,85	72,7	47,25	85,9	26,00	88,1	1/6	50,5	18,375	98,0	47	76,6	81,25	96,2	96,1		89,6	
0.15/6	110,7	17,90	77,0	48,50	88,2	26,50	89,8	1/4,75	47,0	18,625	99,3	47	76,6	84	99,4	97,4		92,2	
0.16/6	111,5	19,70	84,4	48,50	88,2	26,50	89,8	1/5,25	40,8	18,50	98,7	45,375	73,9	—	—	96,1		90,2	
0.12/6	109,8	22,05	94,4	50,00	90,9	26,50	89,8	1/4,25	45,6	17,875	95,3	44,25	72,1	94,5	111,8	96,8		89,1	
0.2/6	100,9	20,65	88,8	50,25	91,4	26,75	90,7	1/4,375	46,0	16,875	90,0	45,25	73,7	93	110,1	96,8		88,6	
0.4/6	100,9	20,25	87,1	52,25	95,0	28,50	96,6	1/6,5	51,9	17,25	92,0	46	74,9	96	113,6	97,4		88,9	
0.13/6	101,8	19,70	84,7	51,50	93,6	28,75	97,3	1/7,75	55,4	17,875	95,3	46	74,9	89,25	105,6	97,4		88,2	
0.11/-	97,4	19,25	82,8	53,00	96,4	29,75	100,8	1/7,25	54,0	17,375	92,7	46	74,9	84,5	100,0	98,7		87,9	
0.10/6	89,2	18,35	78,9	54,75	99,5	31,75	107,6	1/3,75	44,2	16,75	89,3	46	74,9	79,5	94,1	96,8		87,9	
0.6/-	89,5	20,65	88,8	54,50	99,1	33,00	111,9	-9,375	26,3	16,875	90,0	47	76,6	79	93,5	98,1		89,2	
0.13/-	88,1	21,55	92,7	54,25	98,6	32,25	109,3	-9	25,3	16,625	88,7	48,25	78,6	78,25	92,6	98,1		91,2	
0.8/6	83,4	21,35	91,8	55,50	100,9	31,75	107,6	-9,25	26,0	15,75	84,0	49	79,8	73,25	86,7	98,7		89,8	
0.19/6	80,9	21,75	93,5	53,00	96,4	31,25	105,9	-9,25	26,0	15,50	82,7	49,875	81,3	71,25	84,3	93,5		88,2	
0.18/6	80,9	19,30	83,0	51,75	94,1	30,00	101,7	-9,25	26,0	16,00	85,3	51,875	84,5	67,75	80,1	92,9		86,6	
0.7/6	81,9	18,55	79,8	47,00	85,5	29,00	98,3	-8,5	23,9	15,875	84,7	52,75	86,0	70,25	83,1	93,5		85,4	
0.19/-	84,8	19,45	83,7	46,25	84,1	27,25	92,4	-8,8	24,7	14,625	78,0	53	86,4	73	86,4	94,2		85,1	
0.10/6	88,8	19,90	85,6	47,25	85,9	27,50	93,2	-8,625	24,2	14,00	74,7	53	86,4	75,75	89,6	95,5		85,1	
0.8/-	87,2	20,45	88,0	46,25	84,1	28,00	94,9	-8,5	23,9	13,925	74,3	51,75	84,3	76,5	90,5	95,5		84,8	
0.7/6	84,9	20,20	86,9	46,75	85,0	28,75	97,3	-9,875	27,9	13,775	73,5	53,125	86,6	77,25	91,4	94,2		84,6	
0.11/-	85,0	20,10	86,5	44,25	80,5	27,75	94,1	1/-	33,7	13,375	71,3	54	88,0	74,25	87,9	94,2		85,4	
0.0/6	84,2	21,25	91,4	44,00	80,0	27,50	93,2	1/0,125	34,0	13,50	72,0	54	88,0	72,75	86,1	94,8		85,8	
0.5/6	79,4	20,45	88,0	43,25	78,6	27,25	92,4	-10,5	29,5	13,375	71,3	54	88,0	74,25	87,9	92,9		83,9	
0.5/6	75,3	19,40	83,4	41,50	75,5	26,25	89,0	-10,875	30,5	12,25	65,3	54	88,0	73,50	87,0	91,6		81,7	
0.5/6	76,5	18,75	80,6	40,00	72,7	25,75	87,3	-10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	91,0		81,9	
0.5/6	79,9	18,65	80,2	38,75	70,5	24,75	83,9	-11	30,9	13,425	71,6	54	88,0	68,5	81,1		83,7		
0.1-5	81,3 ⁵⁾	18,85 ⁶⁾	81,1 ⁶⁾	37,75 ⁸⁾	68,6 ⁸⁾	24,00 ⁸⁾	81,4 ⁸⁾	-11,0625 ⁵⁾	31,1 ⁵⁾	13,25	70,7	54	88,0						
0.5/-	79,9	18,10 ⁷⁾	77,8 ⁷⁾	37,25 ⁹⁾	67,7 ⁹⁾	24,00 ⁹⁾	81,4 ⁹⁾	-10,5625	29,6	13,00	69,3	54	88,0						

Huidige officieele noteringswijze (Jan. 1928). ²⁾ = Malting vóór de invoering van de huidige offic. noteringswijze (Jan. 1928). ³⁾ Jaar- en maandgemiddelden afgerond op ½ pence. ⁴⁾ 6 Aug. ⁵⁾ 2 Aug. ⁶⁾ 9 Aug. ⁷⁾ 1 Aug. ⁸⁾ 8 Aug.

COPRA.

Het aanbod nam de afgelopen week vrij sterk toe. De groote fabrieken kochten belangrijke quantum, en ten slotte zakte tengevolge van het groote aanbod de prijzen iets in. Het slot van de markt was evenwel prijs houdend.

Van Marseille bleef gedurende de geheele week goede vraag bestaan.

De slotnoteeringen zijn:

Nederl. Indische fms., voor alle termijnen f 267½; Nederl. Indische Mixed, voor alle termijnen f 257½.

STEENKOLEN.

Gedurende de afgelopen berichtsperiode is de markt niet altijd even vast geweest. Met gereede tonnage heeft men prijsconcessies kunnen bedingen, die eenigen tijd geleden niet mogelijk zouden zijn geacht. Intusschen worden reeds contracten gesloten voor levering over het volgende jaar, op basis vrijwel van de tegenwoordige prijzen, hetwelk erop wijst, dat er kringen van verbruikers zijn, die er mede rekenen, dat de prijzen eer zullen oploopen dan terugloopen. Misschien vindt dit inzicht steun in de overweging, dat in het aanstaande najaar de Arbeiders-Regeering in Engeland genoodzaakt zal zijn, wetgevende maatregelen voor te stellen, in verband met den duur van den arbeidstijd in de mijnen en verder in de overweging, dat de Regeering van plan zou zijn, de mijnbezitters langs wettelijken weg te dwingen om in alle districten zich aan te sluiten bij corporaties, die prijsregelend optreden, m.a.w. te tornen aan de algeheele vrijheid van de mijnbezitters om zelve de prijzen en de voorwaarden te bepalen, waaronder hun kolen verkocht zullen worden. Het een zoowel als het ander kon wel eens van storenden invloed op de productie en den afzet van de kolen worden.

In Westfalen en Holland altijd nog dezelfde vlotte afname van kolen en nevenproducten.

De prijzen zijn als volgt:

Northumberland Ongezeefde	f 11.35
Durham	„ 12.70
Cardiff 2/3 large 1/3 smalls	„ 13.30
Schotsche gezeefde (Prime Lothians)	„ 11.90
Yorkshire gewassen Doubles	„ 13.—
Westfaalsche Veförder	„ 13.—
„ Vlamstukken I	„ 14.—
„ Smeenootjes	„ 13.50
„ Gasvlamförder	„ 12.75
„ Gietcokes	„ 17.—
Hollandsche Eienbriketten	„ 14.50

alles per ton van 1000 KG. franco station Rotterdam/Amsterdam.

Ongezeefde bunkenkolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f 11.25. Markt vast.

IJZER.

De vaste stemming, die nu al sinds maanden op de continentale ruwijzermarkt valt waar te nemen, heeft ook in de afgelopen veertien dagen aangehouden. De Clevelandmarkt staat nog onder den invloed van het vacantie seizoen. Producenten zijn echter voorloopig nog goed van orders voorzien.

Hoewel de stemming kalm blijft, was er een lichte verbetering in de positie van de staalmarkt te bespeuren.

VRACHTENMARKT.

Graan van Noord-Amerika. De positie was vrijwel ongewijzigd; er vond geen enkele afsluiting plaats. Tegen het einde der afgelopen week was er echter iets meer vraag naar handige booten voor begin September laden van Montreal op basis van \$ 0.09 zwaar graan naar Antwerpen of Rotterdam en van 2/- tot 2/3 per qtr. naar U.K.

Van de Northern Range waren geen definitieve orders aan de markt.

Van de Gulf is vraag naar booten van gemiddelde grootte voor begin September laden op basis van \$ 0.15 zwaar graan naar Antwerpen of Rotterdam met de optie Hamburg/Bremen tegen \$ 0.16. Op deze basis kunnen misschien ook booten voor Augustus en tweede helft September laden geplaatst worden. Er zijn eveneens verschillende ladingen naar Griekenland aan de markt voor Augustus/September verscheping tegen 4/3 per qtr.

Noord-Pacific. Deze markt was wederom zeer kalm en er was slechts weinig vraag naar tonnage voor alle posities. Een spotprompte boot van 6700 tons, 10 pCt., werd van Portland of Puget Sound naar U.K./Continent tegen 28/- afgesloten.

La Plata. Deze markt was in het algemeen flauw en de vrachten waren gemakkelijker. Van de bovenrivier werd een 6000 tonner tegen 23/- naar U.K./Continent bevracht voor Augustus laden, terwijl voor September/October laden

voor handige booten in dezelfde richting herhaaldelijk 24/- betaald is. Van Buenos Aires werd tegen 19/- naar Antwerpen/Rotterdam en tegen 19/6 naar U.K. afgesloten voor medio Augustus laden. Verder zijn van Bahia Blanca een 9000 tonner, 10 pCt., voor September laden tegen 18/6 naar Antwerpen of Rotterdam, 19/6 naar Londen, en een boot van ongeveer dezelfde grootte per 15 Januari/15 Februari tegen 20/- naar Antwerpen of Rotterdam en 21/- naar Londen bevracht.

Suiker van West-Indië. Het aanbod van lading was zeer behoorlijk, terwijl het aanbod van scheepsruimte betrekkelijk gering was. Als gevolg daarvan zijn de vrachten wederom iets vaster geworden. Van Cuba werden booten van 8000 ton tegen 17/6 naar U.K./Continent voor Augustus laden afgesloten, waarvan één schip met de optie Marseille tegen 19/-, terwijl een 6500 tonner per begin September alléén naar U.K./Continent tegen 18/3 bevracht is. Sindsdien worden orders per eerste helft September op basis van 17/9 voor booten van 7000 tons lading aangeboden.

Chilialspeter. Bevrachters stelden wederom hoofdzakelijk belang in wilde booten en zes afsluitingen kwamen tot stand. De vrachten waren nagenoeg ongewijzigd. Voor Augustus/September laden is 27/- betaald naar Bordeaux/Hamburg Range, voor September/October 26/9 (voor een groote boot) en voor October/December 27/- (eveneens voor een groote boot); alle booten stonden de optie Middellandsche Zee toe tegen 2/- extra en eenige buitendien de opties Adriatische Zee, Alexandrië of Danzig tegen 3/- extra.

Voor lijnruimte hadden bevrachters geen interesse en door het gebrek aan orders werd Augustus/September ruimte tegen 20/- netto naar Antwerpen/Rotterdam/Bremen/Hamburg geboekt, met de optie Duinkerken en in één geval ook nog Delfzijl tegen 1/6 extra.

Van Burmah is een rijstorder aan de markt voor een handige boot per Augustus naar Holland tegen 22/6. Tot nu toe wordt echter geen tonnage onder 25/- aangeboden.

Donau en Zwarte Zee. Van den Donau ging wederom zeer veel om en vele afsluitingen kwamen tot stand. Booten tot 5000 tons werden tegen 18/- naar Antwerpen/Hamburg Range en grotere booten tegen 17/6 afgesloten. Van de Kusthavens is 13/- betaald voor een boot van 6800 tons, 10 pCt., per Augustus naar Antwerpen/Hamburg Range. Van de Zwarte Zee bieden bevrachters thans 15/- naar het Continent.

Middellandsche Zee. Het aanbod van lading was niet groot, maar doordat de vrachten van den Donau vast zijn met een zeer behoorlijke vraag naar ruimte, gaat het surplus aan tonnage naar den Donau. Ertsladingen werden van Bizerta naar Cardiff tegen 6/6 en naar Port Talbot tegen hetzelfde cijfer gesloten, verder werd een groote boot van Melilla naar Rotterdam tegen 5/1½ bevracht.

Phosfaatladingen werden o.m. als volgt afgesloten: Sfax/Brest 6/4½, Gent 7/3, Tunis/Bayonne 7/6, Londen 10/-, Birkenhead 9/6, Runcorn 11/-.

Noord-Spanje. Deze markt was zeer rustig. Slechts drie afsluitingen vonden plaats: 2 booten werden van Bilbao naar Cardiff tegen 7/- en één van Castro Alen naar Rotterdam tegen 6/4½ bevracht.

Kolen van U.K. In de afgelopen week kwamen slechts weinig afsluitingen tot stand. De vrachten naar Zuid-Amerika zijn zeer vast, maar naar de Middellandsche Zee zijn de koersen gemakkelijker.

Van Zuid-Wales werd o.m. afgesloten: Kotka 7/-, Lissabon 9/-, Melilla 12/6, Barcelona 13/-, Port-Said 11/6, Buenos Aires 14/-, Rio Grande do Sul 13/- en Montreal 8/6, en van de Oostkust: Aarhus 6/6, Stettin 5/9, Hamburg 4/-, Bordeaux 7/6, Oran 9/6, Venetië 11/9, Port-Said 11/9, Alexandrië 12/- en de Canarische Eilanden 10/-.

RIJNVAART.

Week van 4 t/m. 10 Augustus 1929.

De aanvoeren van zeezijde waren zeer levendig. Er was voortdurend veel vraag naar scheepsruimte, welke slechts beperkt beschikbaar was. De stemming bleef vast. Voor erts naar de Ruhrhavens betaalde men in het begin der week f 0,80/90 met resp. 4 en 8 losdagen. Deze vracht liep successievelijk op tot maximum f 1.— en f 1,10. Naar Grimberg betaalde men maximum f 1,20 a. f 1,30 met resp. 3 en 6 losdagen en naar Dortmund maximum f 1,65/1,75 per last dito. Naar den Bovenrijn was eveneens veel vraag. Men charterde uitsluitend in daghuur op basis van 3½ tot 3% cts. voor groote schepen; voor middelbare en kleinere schepen varieerde de daghuur tusschen 4 en 5 cts. per ton. Het sleeploon werd genoteerd volgens het 35 en 40 cts. tarief. De waterstand bleef afwisselend een weinig vallend en wassend. Naar den Bovenrijn werd op ca. 2.— M. en naar den Benedenrijn op maximum 2,60 M. afgeladen.

Nederlandsche Handel-Maatschappij, N.V.

Amsterdam

Gestort Kapitaal f 80.000.000,— Statutaire Reserve f 40.000.000,—

AGENTSCHAPPEN TE ROTTERDAM EN 'S-GRAVENHAGE

Rente voor Deposito's:

DIRECT OPVORDERBAAR 2½ pCt. per jaar
12 MAANDEN OPZEGGING 4½ pCt. per jaar

Voor ANDERE en VASTE termijnen, zoomede voor groote bedragen rentevergoeding nader overeen te komen.

SAFE-DEPOSIT

Banque de Paris et des Pays-Bas

Kapitaal: Frs. 300.000.000,—
Reserves: Frs. 173.500.000,—

Alle Bankzaken

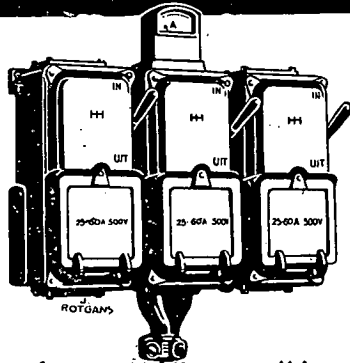
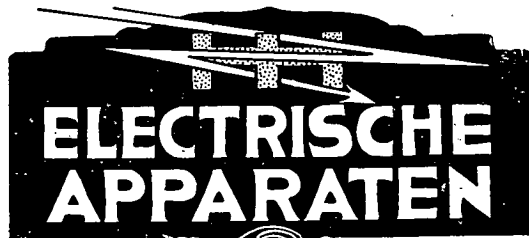
Parijs - Amsterdam
Brussel — Genève

Beëdigdtranslatrice

voor Duitsch en
Engelsch vraagt
Vertaalwerk
(ook Fransch)

LEA HAUSDORFF

Leuvehaven 26 — Rotterdam

SCHAKELKASTEN MET RAILS
VOOR KLEINE KRACHTINSTALLATIËS
(KLEINST MOGELIJKE PLAATSRUIMTE)

N.V. HAZEMEYER
HENGELO

PRIJSC.
Nº 35e. 1925

Nº 8
SÉRIE 4

BAND

E.S.B.

1929

(Eerste Halfjaar)

is verschenen

Prijs f 1.50

N.V. Nijgh & Van Ditmar's Uitg.-
Maatschappij Rotterdam

Naamlooze Vennootschap

Wilton's Machinefabriek en Scheepswerf Rotterdam

Scheepsbouw en Machinefabricage. Speciale inrichting voor reparatiën van elken omvang. Vijf droogdokken met lichtvermogen tot 46000 ton. ⚓ Dwarshelling. Drijvende kranen met een lichtvermogen tot 120 ton.

Telefoon: 07301, 07302, 07303
07304, 07305, 07306 Telegramadres: „WILTON” Rotterdam